

IV

(Egyéb jogi aktusok)

EURÓPAI GAZDASÁGI TÉRSÉG

EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG HATÁROZATA

125/06/COL

(2006. május 3.)

a Norvég Energiaalapról (Norvégia)

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG ⁽¹⁾,

különösen annak a környezetvédelmi támogatásokról szóló 15. fejezetére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra ⁽²⁾, és különösen annak 61. és 63. cikkére, valamint 26. jegyzőkönyvére,

tekintettel a Hatóságnak a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve II. részének 27. cikkében említett végrehajtási rendelkezésekről szóló, 2004. július 14-i határozatára,

tekintettel az EFTA-államok közötti, a Felügyeleti Hatóság és a Bíróság létrehozásáról szóló megállapodásra ⁽³⁾, és különösen annak 24. cikkére,e rendelkezéseknek megfelelően ⁽⁵⁾ felhívva az érdekelt feleket észrevételeik megtételére és tekintettel észrevételeikre,

tekintettel a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve I. része 1. cikkének (2) bekezdésére és II. része 4. cikkének (4) bekezdésére, 6. cikkére, 7. cikkének (2) bekezdésére, 7. cikkének (3) bekezdésére, 7. cikkének (4) bekezdésére, 7. cikkének (5) bekezdésére és 14. cikkére,

mivel:

I. TÉNYÁLLÁS

1. Eljárás

Az Európai Unió Norvégiai Missziójának az Olaj- és Energiaügyi Minisztérium 2003. június 4-i levelét továbbító, 2003. június 5-én kelt levelében – a Hatósághoz mindkettő 2003. június 10-én érkezett (a 03-3705-A sz. dokumentum, a SAM 030.03006. sz. ügyszám iktatva) – a norvég hatóságok bejelentést tettek két létező támogatási rendszer, nevezetesen az „Új energetikai technológiák bevezetését szolgáló támogatási program” és az „Információs és oktatási intézkedések az energiahatékonyság területén” elnevezésű program változtatásáról, a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve I. része 1. cikkének (3) bekezdése értelmében.

tekintettel az EGT-megállapodás 61. és 62. cikkének alkalmazásáról és értelmezéséről szóló hatósági iránymutatásokra ⁽⁴⁾, és⁽⁵⁾ HL C 196., 2005.8.11., 5. o.⁽¹⁾ A továbbiakban: Hatóság.⁽²⁾ A továbbiakban: EGT-megállapodás.⁽³⁾ A továbbiakban: Felügyeleti és Bírósági Megállapodás.⁽⁴⁾ Iránymutatások az EGT-megállapodás 61. és 62. cikkének és a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve 1. cikkének alkalmazásáról és értelmezéséről, elfogadta és kiadta az EFTA Felügyeleti Hatóság 1994. január 19-én, közzététve a HL L 231, 1994.9.3., 1. oldalán, a 32. sz. EGT-kiegészítés 1. oldalán. Az iránymutatásokat legutóbb 2006. április 19-én módosították. A továbbiakban: az állami támogatásokról szóló iránymutatások.

Az EFTA Felügyeleti Hatóság (a továbbiakban: a Hatóság) 2003. június 16-i levelében (03-3789-D. sz. dokumentum) tájékoztatta a norvég hatóságokat arról, hogy azon tény miatt, miszerint a rendszert 2002. január 1-jén – azaz a bejelentés előtt – hatályba léptették, az intézkedés jogellenes támogatásnak minősül a Hatóság állami támogatási területen érvényesülő eljárási és anyagi jogi szabályainak 6. fejezetével összhangban ⁽⁶⁾.

Több levélváltást követően ⁽⁷⁾ a Hatóság 2005. május 18-i levelében tájékoztatta a norvég hatóságokat arról, hogy határozott a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve 1. része 1. cikkének (2) bekezdésében megállapított eljárás Norvég Energiaalap vonatkozásában történő megindításáról.

Az eljárás megindításáról szóló 122/05/COL. sz. hatósági határozatot közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* és annak EGT-kiegészítésében ⁽⁸⁾. A Hatóság felhívta az érdekelt feleket észrevételeik megtételére. A Hatóság egy észrevételt kapott. A Hatóság 2005. szeptember 27-i levelében (335569. sz. dokumentum) továbbította az észrevételt a norvég hatóságokhoz észrevételezésre.

A norvég hatóságok az Európai Unió Norvégiai Missziójának a Modernizációs Minisztérium 2005. július 12-i levelét és az Olaj- és Energiaügyi Minisztérium 2005. július 11-i levelét továbbították, 2005. július 15-én kelt levelében benyújtották észrevételeiket a Hatóság hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatára. A leveleket a Hatóságnál 2005. július 19-én érkezettették (327172. sz. dokumentum).

A norvég hatóságok további információkat nyújtottak be 2005. október 6-án, különösen a First Securities szakértőjének jelentését (345642. sz. dokumentum). A norvég hatóságok és a Hatóság közötti találkozóra 2005. október 11-én került sor. A norvég hatóságok a 2005. november 18-i e-mailben további információkat nyújtottak be (350637. sz. dokumentum). 2006. február 13-án találkozóra került sor a norvég hatóságokkal. A norvég hatóságok a 2006. március 8-án további információkat nyújtottak be (365788. sz. dokumentum).

2. Az Energiaalap támogatási intézkedéseinek leírása

A norvég kormány bejelentésével az energiaágazatban az NVE – a Norvég Vízügyi és Energia Igazgatóság – hatáskörében

⁽⁶⁾ A 6. fejezetet később törölte a 2004. július 14-i, 195/04/COL hatósági határozat. A jogellenes támogatás meghatározása jelenleg a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve II. része 1. cikkének f) pontjában található.

⁽⁷⁾ A norvég hatóságok és a Hatóság közötti levelezésről szóló bővebb információkat lásd a Határozat hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló 122/05/COL. sz. határozatában, lásd az 5. lánkjegyzetet.

⁽⁸⁾ Lásd fenn az 5. lánkjegyzetet.

1978/79 óta működő, két létező támogatási rendszer változtatásait jelentette be. Az első rendszer az „Új energetikai technológiák bevezetését szolgáló támogatási program”, amelynek keretében a norvég kormány beruházási támogatást nyújtott megújuló energetikai technológiák bevezetéséhez. A második, „Információs és oktatási intézkedések az energiahatékonyság területén” elnevezésű támogatási rendszer az ipari, kereskedelmi és háztartási szektorok részére az energiahatékonysággal kapcsolatosan folytatott kampányok és tanfolyamok támogatására vonatkozott. A rendszereket költségvetési kiutalásokból finanszírozták. Az érintett rendszerek legfontosabb bejelentett változásai a következőkre vonatkoztak:

2.1 a támogatási rendszerek egyesítése egy új támogatási rendszerben, az Energiaalapban;

2.2 a rendszerek finanszírozásának eltérő módja az állami költségvetésből folytatódó támogatásokon felül az áramszolgáltatási díjakra kivetett illetékeknek ⁽⁹⁾ az Enova által támogatott minden intézkedéshez történő felhasználásával; és

2.3 az Energiaalap igazgatását egy újonnan felállított szerv, az Enova látja el. Hasonlóképpen új intézkedéseket és megállapodásokat fogadtak el a norvég állam és az Enova között. E rendelkezéseknek kell biztosítaniuk, hogy a támogatási intézkedések elérjenek egyes újonnan meghatározott energiapolitikai célkitűzéseket.

ad 2.1 A két támogatási rendszer egyesítése

Az Energiaalap 2002. január 1-jén jött létre, és a fent említett két rendszer ezen alap keretében került egyesítésre. Az Energiaalap az új rendszer alapján folytatódó támogatási intézkedések finanszírozási mechanizmusaként szolgált.

ad 2.2 Az Energiaalap finanszírozásának új módja

Míg a létező rendszereket az állami költségvetésből származó támogatásokkal finanszírozták, az újonnan létrehozott Energiaalapot az állami költségvetés támogatásaiból, valamint az áramszolgáltatási díjakra (nem pedig magára az áramtermelésre) kivetett illetékből.

⁽⁹⁾ A norvég hatóságok szerint az illetéket 1990-ben vezették be, a villamosenergia-piac deregulációja folyamán. 2002 előtt a hálózatüzemeltető társaságok kezelték az illetéket, az energiahatékonyságról való tájékoztatással kapcsolatos költségeik fedezésére.

Erről az illetékről az Olaj- és Energiaügyi Minisztérium 2001. december 10-i, az Energiaalapról szóló rendelete rendelkezik⁽¹⁰⁾. Az Energiaalapról szóló rendelet 3. szakasza és 2a) szakasza szerint minden társaság, amely megkapta az Energia-törvény⁽¹¹⁾ 4–1. szakasza szerinti engedélyt („omsetningskonsesjoner”) a végfogyasztónak az áramhálózatról való kivétel felszámításakor a számlába be kell építenie 1 øre/kWh (a korábbi 0,3 øre/KWh 2004. július 1-jétől emelkedett) pótlékot minden kivételre (lásd még az Energia-törvény 4–4 szakaszát).

Az engedély tulajdonosának ezt követően hozzájárulást kell fizetnie, az elosztási hálózat végfelhasználója részére kiszámlázott energiaegységek és 1 øre/kWh szorzata összegben. Amint az e határozat I.7. szakasza alatti táblázatból is látható, az Energiaalap finanszírozása egyre növekvő mértékben történik egyedül magából az illetékből. Azonban ez nem zárja ki annak lehetőségét, hogy az Energiaalap az elkövetkező években ismét költségvetési előirányzatokat kapjon.

ad 2.3 Az Energiaalap Enova általi irányítása

Az Enova 2001. június 22-én jött létre⁽¹²⁾. Az Enova új, állami vállalkozásként megszervezett közigazgatási szerv (*statsforetak*, SF)⁽¹³⁾. Tulajdonosa az Olaj- és Energiaügyi Minisztériumon keresztül a norvég állam. Az Enova 2002. január 1. óta működik, vagyis az Energiaalap felállításának időpontjától.

Az Enova alapvető feladata a támogatási rendszerek végrehajtása, az Energiaalap kezelése és a norvég parlament által 2000-ben jóváhagyott energiapolitikai célkitűzések elérése. Ezek az alapvető feladatok további részletezésre kerültek a norvég állam (az Olaj- és Energiaügyi Minisztérium) és az Enova SF közötti megállapodásban (a továbbiakban: a megállapodás)⁽¹⁴⁾. Az Enova saját leírása szerint „az Enova SF létrehozása jelzi a váltást Norvégia energiahatékonysági és megújuló energiával kapcsolatos politikájának szervezésében és végrehajtásában”.

⁽¹⁰⁾ „Forskrift om innbetaling av påslag på nettarifven til Energifondet” (rendelet az áramelosztás díjaira kivetett illeték Energiaalapról történő megfizetéséről, a továbbiakban: Energiaalap rendelet.)

⁽¹¹⁾ *Lov av 29 Juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi m.m., energiloven.*

⁽¹²⁾ Az energiahatékonysági intézkedésekkel foglalkozó központi szerv létrehozásának gondolatát már felvetette egy szakértői bizottság 1998-ban, NOU 1998:11. A norvég kormány az ötletet a St.meld.nr.29 (1998–99) fehér könyvben karolta fel. Az NVE-ről az Energiaalapról való váltást ezt követően a 2001. évi költségvetésben mutatták be, St.prp.nr.1 (2000–2001).

⁽¹³⁾ *Lov av 30 August 1991 om statsforetak.*

⁽¹⁴⁾ A 2004. szeptember 22-i módosított megállapodás, „Avtale mellom den norske stat v/Olje- og energidepartementet og Enova SF om forvaltningen av midlene fra Energifondet i perioden 2002–2005”.

3. A támogatási intézkedések nemzeti jogszabályi alapja

A támogatási intézkedések nemzeti jogalapja a 2001. április 5-i parlamenti határozat⁽¹⁵⁾, amelynek alapja az Olaj- és Energiaügyi Minisztérium 2000. december 21-i előterjesztése⁽¹⁶⁾. A parlamenti határozat módosítja az 1990. június 29-i 50. sz. energiatörvényt (*Energiloven*). Az Enova alapvető feladatait a Minisztérium és az Enova között létrejött, fent említett megállapodás szabályozza.

Jelentőséggel bír továbbá az újonnan elfogadott, az áramelosztás díjaira kivetett illetékről szóló (*Forskrift om innbetaling av påslag på nettarifven til Energifondet*), 2001. december 10-i 1377. sz. rendelet. Az Energiaalapról szóló rendelet (*Vedteker for energifondet*) az Energiaalapot az Olaj- és Energiaügyi Minisztérium alá rendeli, és előírja annak Enova általi igazgatását.

4. A támogatási intézkedés célkitűzése

Az összevont rendszereknek az újonnan létrehozott Energiaalap és az Enova igazgatási testület alatti létrehozása azzal a céllal történt, hogy elérhető legyen az energiatakarékossági intézkedések és a környezetbarát energiatermelés állami támogatásának költséghatékonyabb felhasználása. Az Enovának és az Energiaalapról kell teljesítenie a parlament által elfogadott új energiapolitikai célkitűzéseket⁽¹⁷⁾.

A fenti megállapodás értelmében az energiamegtakarításnak és az új környezetbarát energiaforrásoknak együttesen 2010 végére el kell érniük a legalább 12 terawattórát, és ebből:

- legalább 4 terawattórának kell származnia az új megújuló energiaforrásokon, hőszivattyúkon és termálvízen alapuló vízbázisú fűtéshez való hozzáférésekből, és

- legalább 3 terawattórának a szélenergia megnövekedett felhasználásából.

A megállapodás másodlagos célkitűzésként előírja, hogy az Alap forrásainak hozzá kell járulnia az energiamegtakarításhoz és az új, környezetbarát energiához, aminek 2005 végére együttesen el kell érnie legalább a 5,5 terawattórát (eredetileg 4,5 terawattórát). Az új megújuló energetikai formák támogatásával és a nagyobb mértékű energiamegtakarításhoz való hozzájárulással Norvégia azt is el kívánja érni, hogy kevésbé függjön az áramtermeléshez túlnyomó részben használt forrástól, a vízenergiától. A norvég hatóságok által közölt lenti adatok azt mutatják, hogy Norvégia vízenergiától való függése folytatódik, a szélenergia és a hőenergia áramellátásra való felhasználásának az utóbbi években való növekedése ellenére.

⁽¹⁵⁾ *Odelstingets vedtak til lov om endringar i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi m.m. (energilova).* (Besl.O.nr.75 (2000–2001), jf. Innst.O.nr.59 (2000–2001) og Ot.prp.nr.35 (2000–2001)).

⁽¹⁶⁾ Ot.prp.nr.35 (2000–2001).

⁽¹⁷⁾ Lásd a fenti 15. lábjegyzetet.

1. táblázat

Áramtermelés, fogyasztás, behozatal és kivitel, Norvégia, gigawattórában, 2000–2005

	2000	2001	2002	2003	2004	2005. január–május
Teljes termelés	142 816	121 608	130 473	107 273	110 427	60 976
Vízenergia	142 289	121 026	129 837	106 101	109 280	na
Szélenergia	31	27	75	220	260	na
Hőenergia:	496	555	561	952	887	na
Fogyasztás	123 761	125 206	120 762	115 157	121 919	56 665
Behozatal	1 474	10 760	5 334	13 471	15 334	1 923
Kivitel	20 529	7 162	15 045	5 587	3 842	6 234
Nettó behozatal	- 19 055	3 598	- 9 711	7 884	11 492	- 4 311
Nettó behozatal = fogyasztás	0,0 %	2,9 %	0,0 %	6,8 %	9,4 %	0,0 %
Nettó kivitel/fogyasztás	15,4 %	0,0 %	8,0 %	0,0 %	0,0 %	7,6 %

5. Az Energiaalap rendszere a bejelentés szerint

5.1 Az Energiaalapra vonatkozó általános megjegyzések

Az Enova beruházási támogatást adhat az energiatakarékossági rendszerekre és a megújuló energiaforrások termelésére és felhasználására, valamint az új energetikai technológiák vonatkozásában adhat induló beruházási támogatást.

A támogatás szintjét az egyes projektek műszaki és pénzügyi értékelése határozza meg. Elsőbbséget kapnak azok a projektek, amelyek egy támogatott norvég koronára vetítve a legnagyobb megtakarított vagy megtermelt kilowattóra (kWh) mennyiséget adják. Ez a projektek között versenyt eredményez az állami pénzeszközök elnyeréséért abból a célból, hogy a leghatékonyabb projektek kerüljenek kiválasztásra.

A projektek pályázati felhívásait a főbb nemzeti és regionális lapokban legalább két évente, a legtöbb program vonatkozásában pedig évente négy alkalommal tették közzé.

5.2 Megújuló energia

Támogatható projektek

A megújuló energia termelése és felhasználása beruházási támogatása tekintetében Norvégia azokat az energetikai projekteket támogatja, amelyek a 2001/77/EK irányelv⁽¹⁸⁾ 2. cikkében megújuló energiaforrásként kerültek meghatározásra (lásd a Hatóság környezetvédelem támogatására vonatkozó állami támogatási iránymutatásainak 7. cikkét, a továbbiakban: a környezetvédelmi iránymutatások, amelynek hatálya alá a szél-

és napenergia, geotermális energia, a hullámenergia, árapályenergia és a 10 MW alatti vízierőművek, valamint a biomassza tartozik). A vízenergia, amely a magyarázat szerint a Norvégiában használt hagyományos áramtermelési forrás, eddig nem kapott támogatást⁽¹⁹⁾. A földgáz bevezetésére szánt alapok nem képezik az Energiaalap részét⁽²⁰⁾.

Az Enova általános értelemben a következő projekteket tekinti támogatásra jogosultnak: szélenergia, bioenergia, árapályenergia, geotermális energia, óceánhullám-energia. A napenergiás megoldások az épületbe integrált passzív napenergiás megoldásokból, napenergiás fűtési rendszerekből és PV (fényelektromos) termelésből állnak.

A „bioenergia” fogalmáról szólva a norvég hatóságok egyértelművé tették, hogy ez a kifejezés a 2001/77/EK irányelvben meghatározott biomasszán alapuló megújuló (elektromos vagy fűtési) energiára használatos. A bioenergia a biomasszánál szélesebb fogalom, és pl. az olyan projekteket is magában foglalja, amelyek a biomasszát elektromossággá és/vagy hővé alakítják át, szemben azokkal a projekkel, amelyek csak magának a biomasszának az előállítására és feldolgozására vonatkoznak. Az ilyen projektek függenek a más energiaforrásokon alapuló háttér és csúcsidei kapacitásokba eszközölt beruházásoktól. Ezért az e projektekre eszközölt beruházások költségei valószínűleg nem csak a biomasszát, hanem azon kívül más energiaforrásokat is lefednek. A Hatóság tisztában van azzal, hogy lehetnek olyan helyzetek, amikor a bioenergia csak töredékében áll biomasszából.

⁽¹⁸⁾ HL L 283., 2001.10.27., 33. o. Az irányelv még nem került beépítésre az EGT-megállapodásba.

⁽¹⁹⁾ Az Energiaalapról szóló rendelet (Vedteker for Energifondet, 4. §) előírja, hogy az Energiaalapot energiatakarékosságra, új megújuló energia és más környezetbarát energia előállítására kell felhasználni.

⁽²⁰⁾ Lásd a Hatóság 302/05/COL sz. határozatát, ami jóváhagyja a gáztechnológia kutatási és fejlesztési támogatását.

A norvég hatóságok meghatározása szerint a megújuló energiaforrások „használat”-ának fogalma kiterjed azokra a helyzetekre is, amelyekben a beruházás belső termelés vonatkozásában történik, amikor is a termelő és a felhasználó azonos jogalany (ami gyakorta előfordul hőtermelés esetén).

A támogatás kiszámítása – a nettó jelenérték-számítás módszere

Az Enova az egy adott projekthez adható támogatást a jelenlegi termelési költségek és a megfelelő energiaforrás piaci árán alapuló jelenlegi bevételek közötti különbség diszkontált nettó jelenértékékként számítja ki. Más szavakkal a nettó jelenérték-számítást használja (a továbbiakban: NJÉ-számítás).

Az adott energia piaci ára

A piaci ár megválasztásához a norvég hatóságok három különböző helyzetet különböztetnek meg:

Először is figyelembe veszik az átviteli hálózatba betáplált megújuló energiatermelés esetét, ami ezért verseng a Nordpool energiátőzsdén jegyzett, hagyományos áramtermeléssel. Ez a helyzet a szél-, bio-, nap-, árapály- és óceánhullám-energia esetén, és a Nordpoolon jegyzett árak referenciaként szolgálnak. A Nordpool energiátőzsdén megfigyelhetők mind az azonnali, mind a határidős árak legfeljebb három évre előre. Mivel a beruházások a jövőbeli energiaárakra vonatkozó várakozásokon alapulnak, az Enova azokra a határidős szerződésekre hivatkozik, amelyekkel napi alapon kereskednek. A véletlen áringadozások kizárására a legújabb forgalomképes határidős szerződések hathónapos átlaga használatos. Az árat a projektpályázat benyújtásának napján számítják, ami évente négy alkalommal történik.

A második eset a távfűtés, ami a helyi elosztási hálózatokon kerül elosztásra és verseng a fosszilis fűtőanyagokból vagy áramból nyert hővel. Ebben a helyzetben az Enova a fogyasztó által fizetett, tényleges szerződéses árra hivatkozik ⁽²¹⁾ (a rendes – fosszilis fűtőanyagokból és áramból nyert – energia ára).

A harmadik foratókönyv azt az energiatermelést fedi, amit nem táplálnak be elosztási hálózatba (pl. az áramhálózatba nem visszatáplált, maradványgőzből történő helyi energiatermelés). Ebben az esetben azt az adókkal növelt árat használják, amivel a végfogyasztó a piacon szembesül.

⁽²¹⁾ A nagy ügyfelek gyakran kedvezményeket élveznek, nagy szállítási szerződéseik miatt. Ezt a Enova a versengő energiaforrások árainak összehasonlításakor figyelembe veszi.

A „kiváltó” hatás

A támogatási rendszer célkitűzése a megújuló energiaforrásokba egyébként amiatt nem megvalósuló beruházások ösztönzése, hogy a piacon elérhető energiaárak nem fedezik a költségeket, ami a nettó jelenértéket negatívvá teszi. Emiatt a norvég hatóságok szerint a támogatás csak a megújuló energia előállításának többletköltségeit kompenzálja. Ezen túlmenően az Enova által adott támogatás nem lépheti túl azt az összeget, ami a projekt kiváltásához, azaz a pozitív beruházási döntéshez szükséges.

Az Energiaalap és az Enova létrehozásának idején azonban a Hatóság információi szerint nem léteztek pontos előírások arra nézve, hogy a kiváltó hatást mikor lehet elértnek tekinteni. Nem volt például meghatározva, hogy az Energiaalap támogatásával a projekt mikor éri el a zéró nettó jelenértéket. Elismert, hogy annak megállapítására végeztek elemzéseket, hogy a projekt mikor lesz nullszaldós. Mégsem léteztek kifejezett korlátozások, amelyek meggátolták volna e pont fölött állami támogatás nyújtását. Amint azt a Hatóság hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozata tovább taglalja, néhány esetben az Enova által nyújtott támogatás olyan projekttámogatáshoz vezethetett, ami pozitív számított nettó jelenértéket eredményezett ⁽²²⁾.

Valamely projekt támogatásakor az Enova és a támogatás kedvezményezettje szerződést kötött, ami szabályozta a visszatérítés feltételeit. A visszatérítés módosítható volt az építési szakaszban megvalósuló bármely költségcsökkenésnek megfelelően. A beruházás megvalósítása után megtörténik a tényleges költségeknek a pályázatban becsült költségekkel történő összevetése. Ha ezek a tényezők a pályázó javára térnek el, az Enova csökkentheti a pénzügyi támogatás összegét a tényleges költség-szerkezet kifejezésére ⁽²³⁾.

A tőke tisztességes haszna

Az indítási követelmény alapjába beletartozik a tőke tisztességes haszna is. A használt diszkontrátát évi (névleges, adózás előtti) 7 %-ban állapították meg minden projektre, amit kockázati prémiumként meghatározott százalékponttal megnöveltek. A norvég kormány kijelentése szerint az Enova elemzéseit az elismert norvégiai kormányzati intézmények nyilvános beszámolóiban ajánlott elméleti értékekre alapozza, amely szerint a kockázati prémium 2,5-4,5 % között változik, az energia és projekt típusától függően.

⁽²²⁾ Lásd a Hatóság hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozatának (122/05/COL sz. határozat) 7. oldalán és 9. oldalán található példát, különösen a 17. pontban.

⁽²³⁾ A Hatóság értelmezése szerint a támogatás növelésére nem került sor, ha az elszámolás eredménye a pályázó hátrányára mutatott eltérést.

5.3 Energiatakarékossági intézkedések

A rendszerre vonatkozó bejelentés szerint ⁽²⁴⁾ az energiatakarékossági intézkedésekbe történő beruházások támogatását a megújuló energia projektek esetén alkalmazott nettó jelenérték számítással határozzák meg.

5.4 Új energetikai technológiák

Ebben a kategóriában az Enova olyan technológiákat támogat, amelyek még fejlesztésre és további tesztelésre szorulnak, mielőtt azok gazdaságilag életképesek lehetnének, bár már túljutottak azon kutatási és fejlesztési projektek szakaszán, amelyek a Hatóság állami támogatási iránymutatásainak a kutatás és fejlesztés támogatásáról szóló 14. fejezetének hatálya alá tartoznak. Az ilyen technológiákra szolgálnak például az árapály- és hullámenergia-létesítmények. A projektek kötődhetnek az energiahatékonyság eléréséhez vagy a megújuló energiatermelés támogatásához.

A hivatalos vizsgálat alatt a norvég hatóságok egyértelművé tették, hogy ez a kategória tekinthető a fent bemutatott, a megújuló energia termelése és energiatakarékosság beruházási támogatása alkategóriájának. A múltban az e kategóriában támogatott projektek 95,3 %-a megújuló energiatermelésre, 4,3 % -ra pedig energiatakarékossági intézkedésekre vonatkozt ⁽²⁵⁾.

Az Enova megállapodást írt alá a Norvég Kutatási Tanáccsal az „innovatív energetikai megoldások bevezetéséről” az Energia-megtakarítás, valamint a napenergiából és biomasszából történő hőtermelés vonatkozásában. A norvég hatóságok szerint a megállapodás nem képez új támogatási rendszert, csak fokozott összpontosítás egy olyan területen, amelyen az Enova és a Kutatási Tanács közötti együttműködéstől szinergiahatásokat várnak el. A norvég hatóságok szerint ez a mechanizmus közös kapuként működik azon projektek számára, amelyek akár a verseny előtti szakaszban vannak (és így támogatást kaphatnak a Kutatási Tanácstól), akár bevételt termelnek (és támogatásban részesülhetnek az Enovától). A projekt nem kaphat támogatást mindkét támogató szervtől. A norvég hatóságok azonban hangsúlyozzák, hogy a kumulációs szabályok garantálják a környezetvédelmi iránymutatások G (66) szakaszának betartását. Az iránymutatás e szakasza előírja, hogy az iránymutatás szerinti támogatások nem kombinálhatók az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatás valamely más formáival, ha az ilyen halmozódás a környezetvédelmi iránymutatásban meghatározottnál magasabb támogatás-intenzitást eredményez.

Mivel a bevételt termelő projekteket az Enovának kell támogatnia, az Enova egyformán a fenti nettó jelenérték-számítási

⁽²⁴⁾ Lásd azonban a norvég hatóságok javaslatát az energiatakarékossági intézkedések jövőbeli kezeléséről, a határozat 1.9.2 szakasza.

⁽²⁵⁾ A 0,4 %-ot illetően a norvég hatóságok megadták, hogy az ilyen projektpályázatok kezelésével az Enovánál felmerült igazgatási költségeket fedezi.

módszert használja az új technológiai projektek támogatásához. A projektek bevételének alapja az eladásra szánt áram és hőtermelés, ami a norvég hatóságok szerint olyan bevételt képez, ami a projektet a nettó jelenérték-számítás megközelítése számára életképesé teszi.

5.5 Energiavizsgálatok

Az Enova kínál ingyenes, az energiahatékonyság elérését szolgáló **tanácsadói és konzultációs szolgáltatásokat** vállalkozások részére. A támogatás célja azon vállalkozások számának növelése, amelyek energiavizsgálatokat és elemzéseket végeznek, illetve ezek támogatása a megfelelő költségek csökkentésében. A bejelentés szerint a szolgáltatásokat jogszabály nem korlátozza sem a *de minimis* értékhatár alá, sem pedig csak a kis- és középvállalkozások körére. A szolgáltatások meghatározott vállalkozásokra irányultak. A 2003-as programban a célcsoportot akként írták le, hogy az az 5 000 négyzetméter alapterület feletti magán és állami épületek és ipari vállalkozások tulajdonosait, valamint a nagy területek bérlőit foglalja magában. Az Enova 2003 vonatkozásában inkább pénzt adott a cégeknek ilyen tanácsadói és konzultációs szolgáltatások megvásárlására, mintsem maga nyújtotta volna azokat.

A norvég hatóságok hangsúlyozzák, hogy az e programok alapján adott támogatást meg kell különböztetni a tanítási és oktatási intézkedésektől. Ez azért van így, mivel a támogatás közvetlenül a társaságokhoz kerül az energiavizsgálatok és energiaelemzések elvégzésére, és az energiatakarékossági beruházások vagy a vállalkozáson belüli viselkedésváltozások azonosítására. A Hatóság ezért ezt a támogatást e határozat keretében külön fogja vizsgálni. A norvég hatóságok vitatják továbbá, hogy a programok hasonlítanak a Bizottság által jóváhagyott ⁽²⁶⁾ finn rendszer szerinti energiavizsgálatokhoz.

A múltban olyan támogatásokat lehetett kiadni, amelyek a támogatható költségek legfeljebb 50 %-át fedezték. A norvég hatóságok szerint 2004. január 1-jétől csak a támogatható költségek 40 %-át támogatták.

5.6 Tájékoztató és oktatási programok az energiahatékonyság terén

Az Enova üzemeltet egy energetikai **tájékoztató segélyvonalat**, amelyen ingyenesen adnak tájékoztatást és tanácsokat minden érdeklődőnek a nagyobb energiahatékonyság elérésére. Annyiban, amennyiben az Enova nem rendelkezik kapacitással e tevékenységek saját maga által történő elvégzésére, a norvég hatóságok állítása szerint a szolgáltatások beszerzése a közbeszerzési szabályokkal összhangban történt. Az Enova nem rendelkezik mérlegelési jogkörrel arra nézve, hogy kinek nyújt ilyen tanácsot vagy tájékoztatást.

⁽²⁶⁾ N 75/2002 – Finnország, az energiaágazat támogatási rendszerének módosítása.

Az Enova 2003. január 1-jéig egy széles körben hirdetett programot kínált, amelyben a háztartásokban és vállalkozásoknál egyedi nyomkövetést igénylő energiahatékonysági kérdéseket a **helyszínen** intézte húsz regionális hatékonysági központ, amely e téren az Enovát képviselte. A támogatás ingyenes volt, és minden kérésre körülbelül két órát szántak. A norvég hatóságok állítása szerint az Enova nem élvezett mérlegelési jogot azok kiválasztásában, akiknek ezt a szolgáltatást nyújtotta.

Az **oktatási intézkedések** vonatkozásában a következő programokat kell megemlíteni. A norvég hatóságok hangsúlyozzák, hogy alapvető az ajánlattevők közötti verseny és a projektek hatékonysága.

2005. január 1-jéig az Enova kínált egy programot⁽²⁷⁾ **tananyagok és tanulási koncepciók kifejlesztésére** a társaságok megújuló energiaforrásokra vonatkozó ismereteinek ösztönzésére és megőrzésére. A program pályázati eljárásként került megszervezésre és az Enova a teljes fejlesztési költség 50 %-át fizette. A program célkitűzése az volt, hogy ösztönözze az energiahatékonyságról szóló tananyagok (könyvek, szoftver, stb.) kifejlesztését, valamint támogassa az energiával kapcsolatos tanfolyamokat, pl. főiskolákon/egyetemen vagy a szakszervezetek által kifejlesztett tanfolyamokat stb. A program nyilvános volt, nyitva állt magán és nonprofit jogalanyok előtt. A program 2003-as és 2004-es szövegei tartalmaztak egy elsőbbségi listát (pl. az építőipari vállalkozásoknak szóló projektek, az állami/magán partnerséget magukban foglaló projektek és a 2003. augusztus 1-jéig forgalomba hozandó projektek). A 2003-as projekt vonatkozásában a kiegészítő oktatás főként az egyetemeken, szakszervezeteken, kereskedelmi szervezeteken és magán oktatási cégeken (1. szakasz, valamint a kereskedelmi épületek energetikai rendszereiben dolgozó építészek, beszállítók, vállalkozók és egyéb személyzet (2. szakasz) felé irányult, vagy az építőipari vállalkozásokat célozta meg (2004-es program szövege).

A 2004-es oktatási program népszerűsítésére az Enova felkínált egy programot a **műszaki személyzet és a mérnökök számára szóló energetikai oktatási kurzusok kifejlesztéséről**. Ezt pályázati eljárással szervezték. Az Enova csak a tanfolyamot elvégző első 50 fő részvételi díját fizette. A norvég hatóságok szerint a támogatást közvetlenül a magánszemélyeknek, és nem a vállalkozásoknak adták.

A fent említett tananyagokra vonatkozó programok 2004. december 31-én értek véget. A norvég hatóságok szerint új programokat fognak a Hatóságnak bejelenteni. Összesen mintegy 33 projekt részesült támogatásban a program alapján. A norvég hatóságok állítása szerint a programok közül néhány

a *de minimis* küszöbérték alá eshet. Emellett a támogatás egy része állami jogalanyokhoz, egyetemekhez és más oktatási intézményekhez, valamint nonprofit szervezetekhez került. A norvég hatóságok állítják, hogy e jogalanyok számára az Enova által nyújtott támogatás nem a vállalkozás által végzett gazdasági tevékenység EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése körébe tartozó támogatására irányult, hanem inkább egy oktatási tevékenység támogatására.

A rendszer ilyenként nem tartalmazott semmiféle korlátozást arra nézve, hogy a támogatást meghatározott fajtájú jogalanyoknak vagy tevékenységek vonatkozásában lehet adni. Az sem szerepelt benne, hogy a támogatás nem lépheti túl az EGT-megállapodás XV. mellékletének 1. e) pontjában⁽²⁸⁾ említett aktusokban szereplő *de minimis* küszöbértéket. A támogatás nem korlátozódott az EGT-megállapodás XV. melléklete 1. f) pontjában⁽²⁹⁾ említett aktusban említett kis- és középvállalkozásokra, és annak felépítése sem felelt meg az EGT-megállapodás XV. melléklete 1. d) pontjában⁽³⁰⁾ említett aktus (képzési támogatás) követelményeinek.

Emellett az Enova programot működtet a **helyi önkormányzatok energetikai tervezési készségeinek** javítására, különösen a norvég tervezési és építési törvénynek megfelelően a településtervezés és a területtervezés terén. Az ingyenesen kínált program célközönsége az önkormányzatok magas szintű döntéshozói és műszaki személyzete volt. A norvég hatóságok állítása szerint az Enova értékelést végzett arra vonatkozóan, hogy az adott önkormányzat végez-e szolgáltatást más piaci szereplőkkel versenyben. Amennyiben igen, az ilyen tevékenységet nem támogatták.

6. A megújuló energia előállítás beruházási támogatásának kedvezményezettjei/támogatási intenzitásai

A Hatóság vizsgálata egy működő rendszerre vonatkozik. Így a támogatás lehetséges kedvezményezettjeit nem lehet véglegesen megállapítani a határozattal, és az csak példaértékű. A norvég hatóságok 2005. július 15-i levelükben 2004 végéig 236 olyan kedvezményezettet azonosítottak az energiavizsgálatra vonatkozó és a beruházási támogatás tekintetében (ez utóbbi mind a megújuló energia termelésére, mind az energiatakarékosági intézkedésekre vonatkozott), akik a *de minimis* küszöbérték

⁽²⁸⁾ Az EGT-megállapodásba beépíti az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a csekély összegű (*de minimis*) támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2001. január 12-i 69/2001/EK bizottsági rendeletet, HL L 10., 2001.1.13., 30. o.

⁽²⁹⁾ Az EGT-megállapodásba beépíti a 2004. február 25-i 364/2004/EK bizottsági rendelettel (HL L 63., 2004.2.28., 22. o.) módosított, a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2001. január 12-i 70/2001/EK bizottsági rendeletet (HL L 10., 2001.1.13., 33. o.).

⁽³⁰⁾ Az EGT-megállapodásba beépíti a 2004. február 25-i 363/2004/EK bizottsági rendelettel (HL L 63., 2004.2.28., 20. o.) módosított, az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a képzési támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2001. január 12-i 68/2001/EK bizottsági rendeletet (HL L 10., 2001.1.13., 20. o.).

⁽²⁷⁾ A program elnevezése 2003-ban „oktatási anyagok és oktatási koncepciók” volt, és 2004-ben változtatott nevet „oktatási programra”.

meghaladó olyan állami támogatást kaptak, ami nem állami szervek állami feladatainak ellátására adott támogatás volt. A norvég hatóságok azonosítottak továbbá 33 olyan projektet, ami az oktatási/tananyag programok keretében kapott támogatást.

A norvég hatóságok állítása szerint becsülten körülbelül 875 másik projekt vonatkozott állami szervek támogatására, vagy pedig az Enova által egyes szolgáltatásoknak a közbeszerzés szabályai szerint történő beszerzésére.

A megújuló energia projektek vonatkozásában a norvég hatóságok a következő táblázatot nyújtották be, ami feltünteteti a 2002–2004 között a megújuló energia projektekre adott támogatások teljes beruházási költségen alapuló támogatási intenzitásait:

Megújuló energia	Támogatási intenzitás a teljes beruházási költség %-ában, a támogatás a nettó jelenérték megközelítés szerint került kiszámításra		
	Projekttek száma	Átlag	Maximum
Szélergia	10	23 %	68 %
Távfűtés	19	20 %	31 %
Bioenergia	31	20 %	50 %
Új megújuló energia	1	25 %	25 %

7. Költségvetés és időtartam

A 2002–2005-ös megállapodás (lásd fenn, a határozat I.2.3 szakaszát) meghosszabbításra került 2006 végéig. Előreláthatóan a megállapodás további meghosszabbításra kerül 2010. december 31-ig. A norvég hatóságok a rendszer költségvetéséről a következő áttekintést nyújtották be:

	Állami költségvetés millió NOK	Áramdíj illeték millió NOK	Teljes költségvetés millió NOK	Teljes költségvetés millió euro ⁽¹⁾
2002	270	161	431	57,3
2003	259	192	451	56,4
2004	60	470	530	63,3
2005	0	650	650	79,3

⁽¹⁾ A norvég hatóságok által használt (NOK/Euro) átváltási árfolyam 2002:7.51, 2003:8.00, 2004:8.37, 2005:8.20.

8. Támogatáshalmozódás

Az Enova által nyújtott támogatás más kormányzati támogatással való halmozását illetően a Hatóság megjegyzi, hogy a projektek alapján kaphattak támogatást más forrásokból. A norvég hatóságok a bejelentésben azt állították, hogy biztosítják azt, miszerint a támogatás soha nem lépi túl a környezetvédelmi támogatások G. (66) szakaszában szereplő küszöbértéket. Amint már említettük, ez a szakasz előírja, hogy a környezetvédelmi iránymutatások alapján engedélyezett támogatások nem kombinálhatók az állami támogatás más formáival, ha az ilyen átfedés olyan támogatási intenzitást eredményez, ami túllépi a környezetvédelmi iránymutatásokban megállapított mértéket. A pályázóknak be kell jelenteniük az Enovának, ha további állami támogatásra nyújtottak be pályázatot.

9. A norvég hatóságok által javasolt módosítások

A rendszer környezetvédelmi iránymutatásoknak való megfeleltetése érdekében a norvég hatóságok javasoltak egyes változtatásokat a rendszerben, amelyeket alább mutatunk be. A Hatóság vizsgálata során a norvég hatóságok elkezdtek e módosítások végrehajtását.

9.1 A megújuló energia termelés beruházási támogatásának módosítása

- Norvégia a támogatást korlátozni fogja azon projektekre, amelyek a megújuló energiaforrások 2001/77/EK irányelv 2. cikkének a) és (a biomassa vonatkozásában) b) pontjában szereplő fogalom meghatározásának hatálya alá tartozik. Emellett meglévő vízierőművek nem kapnak támogatást.
- A támogatás összegét az előállítási költségek és a piaci ár különbségén alapuló nettó jelenérték-számításnak megfelelően fogják kiszámítani. A támogatást átalányösszegként fogják adni. Az alkalmazott számítási módszer a következő (egy valós szélerenergia-projekt példáján bemutatva, az összegek NOK-ban kifejezve):

Támogatható beruházási költség ⁽¹⁾	123 000 000
Termelés kWh/év	45 700 000
Ár NOK/kWh	0,25
Éves bevétel ⁽²⁾	11 425 000
Működési költségek NOK/kWh	0,10
Éves működési költség	4 570 000
Éves nettó bevétel	6 855 000
Gazdasági élettartam években	25
Tőke megtérülése	6,33 %
NPV	- 38 000 000
Beruházási támogatás	38 000 000

⁽¹⁾ A beruházási költség a 0. év elején merül fel.

⁽²⁾ A bevétel első alkalommal az 1. év végén jelentkezik.

A bejelentett rendszerrel összehasonlítva a fenti modellszámítás a „támogatható” beruházási költségeken és nem a teljes költségen fog alapulni. A norvég hatóságok állítása szerint a pénzügyi költségek, az egyéb költségek és a kártérítési költségek nem részei a támogatható költségeknek, legalábbis 2004. január 1-je óta.

3. Az áram fenti számításban használt piaci ára a megfelelő Nordpool-árakból származik. A távfűtés esetében a piaci ár azon ár, amellyel az olaj vagy áram (a kettő közül az alacsonyabb) végfogyasztója szembesül az állami támogatási döntés meghozatalakor. Ha a projekt gazdaságossága a megfigyelendő végfogyasztói olaj- és villamosenergia áraktól eltérő árakkal megkötött, nagyfogyasztói szerződésen alapul, a szerződéses árat kell figyelembe venni. A hálózatba vissza nem táplált áramtermelés vonatkozásában az adókat is tartalmazó végfogyasztói árak kerülnek alkalmazásra.
4. A támogatás tartalmazhatja a tőke tisztességes hasznát. Az Enova számára azonban külső szakértő fogja megállapítani a diszkontrátát és a kockázati prémiumot minden egyes érintett megújuló energia-iparág vonatkozásában.

Meg kell jegyezni, hogy a norvég hatóságok benyújtották a Hatóságnak a kijelölt szakértő, a First Securities ASA ⁽³¹⁾ jelentését. A szakértő a tőkepiaci árfolyamok modelljét ⁽³²⁾ használja és 7 %-os diszkontrátát számított a szélenergiára, 6 %-ot a távfűtésre, a bioenergiára és az energiefelhasználásra. A számítást egy olyan keretként értelmezik, ami lehetővé teszi az Enova számára egyedi projektek vonatkozásában méltányossági diszkontrátára vonatkozó tárgyalások folytatását. Különösen az úgynevezett béta-érték lehet magasabb a projekt kockázatától függően ⁽³³⁾ és ez magasabb diszkontrátát eredményezhet.

A norvég hatóságok évente felülvizsgálják és frissítik a kamatlábat és a kockázati prémiumot. Ha az éves frissítések között olyan váratlan változások történnek, amelyek lényegesen befolyásolják a diszkontrátát, a norvég hatóságok rendkívüli módosítás keretében megfelelően kiigazítják a

⁽³¹⁾ A First Securities a norvég értékpapírpiacon fontos szereplője.

⁽³²⁾ Egy olyan módszer, ami kimutatja a tőke kockázatokkal kiigazított nettó megtérülését, a piaci portfólió kockázatának és a szóban forgó eszköz (projekt) kockázatának függvényeként.

⁽³³⁾ A First Securities által használt képlet $R_E = R_F + \beta (R_M - R_F)$, amelyben R_F a norvég hosszú lejáratú kötvényeket jelenti, β az egyedi projektkockázat, R_M a piaci portfólió elvárt megtérülése, $(R_M - R_F)$ a méltányossági kockázati prémium). R_E a befektetett tőke szükséges megtérülése.

diszkontrátát. Ez azonban csak akkor érvényesül, ha ok van annak feltételezésére, hogy a változások tartós jellegűek.

5. A támogatható költségek az N 75/2002 sz. – Finnország bizottsági határozatban ⁽³⁴⁾ felsorolt költségek. A norvég hatóságok állítása szerint 2005. január 1-je óta az Enova csak ilyen költségeket fogad el támogathatóként.
6. A projekt elindításához szükséges összesen felüli támogatást nem adnak. Ez annyit jelent, hogy a fenti (2) pontban előírt paraméterek szerint kiszámított nettó jelenérték-számításból eredő negatív nettó jelenérték esetén az állami támogatást csak annak biztosítására adják, hogy a projekt nullaszaldós legyen, azaz a nettó jelenérték 0-ra hozásához.
7. Egyáltalán nem jogosult támogatásra a támogatás nélküli számított zéró vagy pozitív nettó jelenértékű projekt.
8. A biomassza támogatásának kivételével a rendszer alapján adott támogatás soha nem haladhatja meg a környezetvédelmi iránymutatások D.3.3.1 (54) szakaszában előírt küszöbértékeket. A környezetvédelmi iránymutatások D.3.3.1 (54) szakasza a támogatást a piaci árak és az üzemi amortizációval megnövelt előállítási költségek különbözetére korlátozza, amelynél az üzemi amortizáció csak a beruházási költségre értendő. A támogatás fedezheti a tőke tisztességes megtérülését is, ha Norvégia ki tudja mutatni, hogy ez egyes megújuló energiaforrások gyenge versenyképessége miatt nélkülözhetetlen.

⁽³⁴⁾ A) Előkészítés és tervezés költségei, B) épületek, gépek és berendezések költsége, telepítési költségek vagy a meglévő épületek, gépek, berendezések átalakítási vagy javítási munkáinak költségei C) A projekt támogatható kiadásainak 10 %-os mértékig a közvetlenül a beruházáshoz kapcsolódó föld megvásárlásából és az elektromos vezetékek megépítéséből eredő költségek. D) A távhálózatához csatlakoztatandó cső építéséből eredő költségek. E) A hősztási hálózat megépítésének költségei csak az új technológiát tartalmazó hálózati projektek esetében támogathatók, E) A mélyépítési munka és az építési munka felügyeletének költségei, F) Tereptisztítás és földmunka költségei, G) üzembehelyezési költségek és az üzembehelyezéshez szükséges személyzet képzésének költségei. Ebben az összefüggésben az üzembe helyezés az egységek rendszerének első alkalommal történő működtetési, tesztelési és beállítási tevékenysége annak biztosítására, hogy az a megadott teljesítménynek megfelelően működik, H) A projekttel kapcsolatos információk terjesztése, I) A beruházás nyomon követésének költsége, J) A különböző típusú projektek megvalósíthatósági tanulmányai (a projektrésztervezők fizetése és a munkaerő közvetett költségei, berendezések, tartozékok, szofver, utazás, információterjesztés, egyéb közvetlen vagy vállalati általános költségek). Nem támogatható a támogatás kedvezményezettjének vállalati általános költsége, az építés során fizetett kamat, kötbérek és a levonható adók. Lásd a fenti 16. lábjegyzetet.

9. Az Enova támogatási szintek kiszámítására szolgáló módszerén belül az Enova által adható támogatás legmagasabb mértéke a beruházási költségre korlátozódik. A szokásos működési feltételek mellett negatív EBITDA⁽³⁵⁾-t termelő projektek a beruházás idején nem lesznek olyan helyzetben, hogy támogatást kaphassanak. Az e célra használt diszkontráta az Enova által használt, a határozat 9.I. szakaszának (4) pontja alatt említett diszkontráta.
10. A biomassa vonatkozásában adható a beruházási költségeket meghaladó működési támogatás. Semmiféle körülmények között nem kerül megadásra azonban a környezetvédelmi iránymutatások D.3.3.1 (55)⁽³⁶⁾ szakaszában előírtól több támogatás.
11. A rendszer alapján történő támogatáshoz a biomassa úgy kerül meghatározásra, mint „mezőgazdaságból, erdőgazdál-

kodásból és az ehhez kapcsolódó iparágakból származó termékek, hulladékok és maradékanyagok (a növényi és állati eredetűeket is beleértve) biológiailag lebontható része, valamint az ipari és települési hulladék biológiailag lebontható része” (lásd a 2001/77/EK irányelv 2. cikkének b) pontját. A biomassától eltérő forrásokat is tartalmazó bioenergia támogatása esetén a fenti 10) pontban meghatározott működési támogatás csak a biomassát tartalmazó részre adható. A többi rész támogatása az 5) pontban meghatározott beruházási támogatásra korlátozódik.

12. A rendszer időtartama 2011. január 1-jéig korlátozott.

A norvég hatóságok benyújtották a következő működési költség adatokat a megújuló és hagyományos energiatermelési adatok vonatkozásában:

Teljes üzemeltetési költség, NOK/kWh

Technológia	Működési és karbantartási költségek	Fűtőanyag	Összes üzemeltetési költség
Az adatok a következő IEA-jelentésből származnak: A villamosenergia-termelés előrejelzett költségei, 2005. évi frissítés			
Szén	0,034–0,068	0,076 –0,152	0,11–0,22
Gáz	0,023–0,031	0,187–0,249	0,21–0,28
Kombinált hő- és energiatermelés			0,17–0,44
Az adatok a következő NVE-jelentésből származnak: A hő- és energiatermelés költségei 2002-ben			
Szélenergia	0,05		0,05
Az adatok az Enova projektportfóliójából származnak (példák)			
Szélenergia	0,05–0,10	0	0,05–0,10
Bioenergia	0,07–0,15	0,2–0,3	0,27–0,45
Új megújuló energia			0,05
Távfűtés			0,05–0,10

9.2 Energiatakarékossági intézkedések

A bejelentett rendszer vonatkozásában a norvég hatóságok azzal érvelnek, hogy a nettó jelenérték-számítást el kellene fogadni az energiatakarékossági intézkedések támogatásának számítására is. A norvég hatóságok ugyanakkor a következő változtatásokat javasolták az energiatakarékosságot szolgáló támogatási intézkedések jövőbeli alkalmazására:

⁽³⁵⁾ Az EBITDA az adózás előtti eredmény+kamatfizetés+értéksökkenési leírás. Ez a működési tevékenységből származó nettó készpénz-bevételekből áll, a forgótőke mozgások előtt.

⁽³⁶⁾ A környezetvédelmi iránymutatások D.3.3.1 (55) szakasza szerint a biomassa – aminek üzemeltetési költsége magasabb – részeshelhet működési támogatásban, ami meghaladja a beruházás költségeit, ha az EFTA-állam ki tudja mutatni, hogy a vállalkozások költségei az üzem amortizációja után még mindig magasabbak, mint az energia piaci ára.

A norvég hatóságok az energiatakarékossági intézkedések beruházási támogatását együttesen a környezetvédelmi iránymutatások D.1.3 (25)⁽³⁷⁾ szakaszának és a környezetvédelmi iránymutatások D.1.7 (32) szakaszának megfelelően fogják kiszámítani, azaz a projekt beruházási költségei szigorúan a környezetvédelmi célkitűzéseknek való megfeleléshez szükséges befektetési többletköltségekre korlátozzák. Ez annyit jelent, hogy az energiatakarékos beruházások költségét összehasonlítják egy

⁽³⁷⁾ A környezetvédelmi iránymutatások D.1.3 (25) szakasza szerint az energiatakarékossági intézkedések a támogatható költségek 40 %-os alaprátáján támogathatók. A környezetvédelmi iránymutatások D.1.7 (32) szakasza szerint a támogatásnak a többlet beruházási költségekre kell korlátozódnia. A támogatható költségek számítása a kapacitásnövekedésből származó előnyök, a beruházás első öt évében előidézett költségmegtakarítás és az ezen öt év alatt a további kiegészítő termelés levonásával történik.

olyan összevethető beruházás költségeivel, ami nem nyújtja a környezetvédelem azonos fokát. A kizárólag energiatakarékosági funkciót betöltő kiegészítő berendezésekbe és eljárásokba történő beruházás esetén, ha nincs összevethető beruházás, az összevethető beruházás költségét zéróban határozzák meg. A norvégiai előírásoknak való megfeleléshez szükséges gépek újraberzésének költségei nem támogathatók.

1. A költségek számítása a kapacitásnövekedésből származó előnyök, a beruházás első öt évében előidézett költségmegtakarítás és az ezen öt év alatt a további kiegészítő termelés levonásával történik.
2. A támogatható költségek a beruházási költségekre korlátozódnak. E tekintetben a támogatható költségek az N 75/2002 sz. – Finnország bizottsági határozatban felsorolt költségek⁽³⁸⁾. A norvég hatóságok 2005. január 1-jétől kezdődően csak az ilyen költségeket tekintik támogathatóknak.
3. A támogatás összege a fent említett paramétereknek megfelelően számított többletköltségek 40 %-ára fog korlátozódnia, és e rendszer alapján nem kerül sor működési támogatás nyújtására. A környezetvédelmi iránymutatások D.1.7 (30) szakasza szerint kis- és középvállalkozások számára a támogatás 10 % ponttal megnövelhető. Ebből a célból a kis- és középvállalkozások meghatározása a Hatóság mikro-, kis- és középvállalkozások támogatásáról szóló iránymutatásának 10.2 fejezete alapján történik.
4. A norvég kormány biztosítani fogja, hogy más állami támogatásokkal való kombináció esetén az összes támogatás ne lépje túl a fent említett korlátokat.
5. A rendszer időtartama 2011. január 1-jéig korlátozott.

9.3 Új energetikai technológiák támogatása

A norvég hatóságok állítják, hogy a megújuló energiaprojektekre vonatkozó új technológiai projekteket azon szabályok szerint kell támogatni, mint a megújuló energia termelést és felhasználást (NJÉ-megközelítés). Az energiahatékony technológiákat illetően az energiatakarékosági mechanizmusok számítási módszere kerül alkalmazásra. A támogatás többek között olyan projektekre terjed ki, amelyeket korábban csak laboratóriumban teszteltek, korlátozott a hasznosításuk vagy nem a norvég feltételekre kerültek kifejlesztésre és ezért módosításra szorulnak.

A Hatóság kutatási és fejlesztési tevékenység állami támogatásáról szóló iránymutatásának hatálya alá tartozó, versenyt megelőző projektek egyedileg kerülnek bejelentésre. Nem kapnak támogatást azok a projektek, amelyek a meglévő termékek

vagy gyártósorok továbbfejlesztései. Ugyanez vonatkozik azokra a projektekre, amelyek már megkezdődtek, vagy amelyek vonatkozásában az indítási döntést meghozták.

9.4 Tájékoztató és oktatási intézkedések az energiahatékonyság terén

A norvég hatóságok megerősítették, hogy a tananyagokra és tanulási koncepciókra, a műszaki személyzet tanfolyamaira és a helyszíni nyomon követésre vonatkozó programok 2005. január 1-jén befejeződtek. Amennyiben a jövőben ilyen vagy hasonló programok indulnának, azokat előre be fogják jelenteni a Hatóságnak.

A norvég hatóságok megerősítették továbbá, hogy az állami joganyagok képzési programjai csak a helyi önkormányzatok állami funkcióira vonatkoznak (lásd még a határozat 1.5.6 szakaszát).

9.5 Egyéb

A norvég hatóságok megerősítették továbbá, hogy a támogatásokat megkülönböztetés-mentesen alkalmazzák külföldi befektetőkre is, és hogy rendszeresen be fognak számolni a Hatóságnak a rendszer alkalmazásáról. A norvég hatóságok benyújtottak a Hatóságnak egy listát, ami az Energiaalapról támogatást kapott külföldi gazdasági szereplők nyolc példáját sorolja fel.

10. A hivatalos vizsgálati eljárása megindításának indokai

A Hatóság a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatában azt az álláspontot képviselte, hogy az energiatakarékosági intézkedések, az új energetikai technológiák támogatása és a megújuló energia termelésének beruházási támogatása állami támogatást képez az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése értelmében. A tájékoztató és oktatási intézkedéseket illetően (beleértve a tanácsadó és konzultációs szolgáltatásokat) a Hatóság megjegyezte, hogy a tájékoztató segélyvonal és lehetségesen a helyszíni látogatások kivételével az Alap tag mérlegelési jogot élvezett. A Hatóság úgy találta, hogy a mérlegelési jog a támogatási intézkedéseket általános helyett szelektív intézkedéssé tette. Valamennyi intézkedésről úgy találták, hogy torzítja a versenyt, vagy a verseny torzításával fenyeget és hatással van a szerződő felek közötti kereskedelemre. Mivel az Energiaalappal kapcsolatos támogatás Hatóságnak való bejelentése nem történt meg időben, az jogellenes támogatást testesít meg a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve II. része 1. cikkének (f) bekezdése értelmében.

Ami az összeegyeztethetőség értékelését illeti, a Hatóság megkülönböztetést tett az Energiaalap bejelentés szerinti és a norvég hatóságok által javasolt módosított rendszere között.

⁽³⁸⁾ Lásd a határozat I 9.1. szakaszának (5) pontját és a 35. lábjegyzetet.

A rendszer a bejelentés szerint

A Hatóság a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatban kifejezte kétségeit, hogy vajon a megújuló energia termelésének beruházási támogatása indokolható-e a környezetvédelmi iránymutatások alapján. A Hatóság megjegyezte különösen, hogy a támogatás nem a környezetvédelmi iránymutatások D.1.3 (27) és D.1.7 (32) szakasza többletköltség-módszer-tanán alapul. Ehelyett olyan támogatás szükségességét azonosította, amelyhez a projekt nettó jelenérték-számítására van szükség. A Hatóság úgy találta, hogy nem volt elegendő garancia arra, hogy csak a beruházáshoz kapcsolódó költségek kapnak támogatást. Továbbá nem volt mechanizmus a túlkompensáció kizárására. Az energiatakarékossági intézkedések vonatkozásában a Hatóság megjegyezte, hogy a megújuló energia projektekkel szemben a környezetvédelmi iránymutatások szigorúan ragaszkodnak a támogatható költségek 40 %-os támogatásához. A norvég hatóságok által alkalmazott nettó jelenérték számítás nem volt biztos, hogy megvalósul a küszöbérték tiszteletben tartása. Az energetikai technológiai projektek valamint az energiavizsgálatok vonatkozásában a Hatóság több információt kért. A tájékoztatási és oktatási támogatási intézkedések vonatkozásában a Hatóság megjegyezte, hogy a támogatási rendszer ebben a vonatkozásban nem korlátozódott a *de minimis* támogatásra (bár néhány projekt támogatása a küszöbérték alatt maradhatott) vagy a kis- és középvállalkozásokra. Ezen az alapon a Hatóság arra a kezdeti követeltetésre jutott a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatban, hogy a bejelentett rendszer nem volt összeegyeztethető az EGT állami támogatási szabályaival.

A rendszer a Norvégia által javasolt módosításokkal

A Hatóság a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatban foglalkozott a norvég hatóságok által javasolt módosításokkal. Kijelentette, hogy tovább fogja vizsgálni azt, hogy a támogatásnak a projekt nettó jelenérték-számítására való alapozására vonatkozó norvég megközelítés elfogadható-e, ha a norvég hatóságok határoznak a támogatásnak a piaci ár és az előállítási költségek különbségére történő korlátozásáról, lásd a környezetvédelmi iránymutatások D.3.3.1 (54) szakaszát. A Hatóságot az is foglalkoztatta, hogy miként fogják a norvég hatóságok a gyakorlatban alkalmazni a környezetvédelmi iránymutatások D.3.3.1 (54) szakasza harmadik mondatának követelményeit. Ez a szakasz előírja, hogy a támogatást követően az üzemben termelt további energia már semmilyen támogatásra nem jogosult. A Hatóság kétségeit fejezte ki azon projektek támogatása miatt is, amelyek nettó jelenértéke a magas működési költségek miatt az Enovától kapott támogatás után is negatív lesz.

A Hatóság nem tudta kialakítani végső álláspontját az új energetikai technológiai projektek és oktatási intézkedések, valamint a tanácsadói és konzultációs szolgáltatások (energetikai vizsgálatok) támogatásával kapcsolatban.

11. Harmadik személyek észrevételei

A Hatóság a megindító határozatra egy észrevételt kapott harmadik személyektől. A német Környezeti, Természetvédelmi és Nukleáris Biztonsági Minisztérium állítja, hogy nincs lehetőség az érintett piac egyértelmű meghatározására és annak megállapítására, hogy a támogatott vállalkozások valóban versenyben állnak-e nem támogatott vállalkozásokkal és hogy előnyhöz jutnak-e. A német minisztérium állítja továbbá, hogy a megújuló energia termelés többletköltségei megállapításának elve nem túlzottan alkalmas a támogatás összegének megállapítására, mivel a többletköltségek fogalmára nincsen általánosan érvényes és egyértelműen meghatározott fogalom meghatározás. A támogatásintenzitás 40 %-os küszöbértéke vonatkozásában a német minisztérium úgy találja, hogy ez gyakran nem ad elegendő ösztönzést egy magánbefektetőnek a cselekvésre, mivel neki kell viselnie a költségek 60 %-át. Ezért megfontolható lenne, hogy a támogatásnak a teljes beruházási költség egy hányadán kellene alapulnia. A német minisztérium állítja, hogy a környezetvédelmi iránymutatások e tekintetben fennálló néhány hiányosságát a Bizottság által az ügyekben követett gyakorlat áthidalta.

12. A norvég hatóságok észrevételei

Az állami támogatás létezését illetően a norvég hatóságok 2006. július 15-i válaszukban arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a Hatóság túl szigorú szelektivitási vizsgálatot végez, ami nem hagy lehetőséget semmiféle mérlegelésre az alapján véve minden társaság előtt nyitva álló programok körében. A tananyagok támogatását illetően az Enova mérlegelési joga arra terjedt ki, hogy elutasítsa a program célkitűzéseinek meg nem felelő vagy megfelelő minőség biztosítására nem képes projekteket. Ezek a minimumszempontok ezért objektív jellegűek voltak.

A norvég hatóságok a fenti levélben azt is állítják, hogy a Hatóságnak el kellett volna végeznie az Energiaalap összeegyeztethetőségének értékelését közvetlenül az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében, amint azt a Bizottság tette a UK WRAP bérleti alap rendszere⁽³⁹⁾ vonatkozásában.

A megújuló energia termelés beruházási támogatásának összeegyeztethetőségi értékelése vonatkozásában a norvég hatóságok állítják, hogy a megújuló energia termelése vonatkozásában bejelentett rendszer versenyeleme kizár minden túlkompensációt. Továbbá az Enova és a minisztérium közötti megállapodásban szerepel, hogy minden támogatásnak meg kell felelnie az EGT-megállapodásnak. Az esetleg nem támogatható költségek figyelembe vételét illetően a norvég hatóságok állítják, hogy ez csak a költségek kis töredékét érinti.

⁽³⁹⁾ A Bizottság 2003. november 11-i határozata az Egyesült Királyság által a WRAP Környezetvédelmi Támogatási Alap és a WRAP Bérleti Garancia Alap értelmében tervezett állami támogatásról (HL L 102, 2004.4.7., 59. o).

Az előzetes vizsgálati szakaszban és 2006. július 15-i válaszukban a norvég hatóságok rámutatnak, hogy Norvégia a legtöbb európai államtól eltérő energiahelyzettel szembesül, mivel belföldi villamosenergia-termelésének több mint 99 %-a származik vízierőművekből. A vízierőművek költségszerkezete és szintjei eltérnek az Európa többi részében szénen, gázon és nukleáris energián alapuló hagyományos energiatermeléstől. A norvég hatóságok szerint nem megvalósítható a vízierőművekkel való összehasonlítás a megújuló energia előállításának többszörös költségeinek az iránymutatások szerinti kiszámításra. A kiválasztott módszertan alkalmazásának vannak további fontos előnyei is. Először is a nettó jelenérték módszer általános használt módszertan az energiaágazatban, valamint más ipari ágazatokban is. A piaci árra hivatkozással egy tárgyilagos és egyszerűen elérhető kritérium került kiválasztásra. E módszernek a támogatást kérő minden projektre történő alkalmazásával az Enova egyenlő alapon össze tudja hasonlítani az állami támogatásért versengő különböző projekteket, és a támogatást a legjobb támogatás/környezeti előny aránnyal rendelkező projekteknek adhatja. Másodszor a módszer biztosítja azt, hogy projekt csak az ahhoz szükséges összeget kapja, hogy lehetővé váljon annak piacra lépése.

Norvégia állítja, hogy a környezetvédelmi iránymutatások szerinti követése esetében a norvég hatóságoknak ki kellene egészíteniük a beruházási támogatási rendszert egy működési támogatási rendszerrel, amelynek vonatkozásában a támogatás meghatározása ugyancsak a nettó jelenérték-számítás alapján történne. Az így adott működési támogatás *de facto* egy beruházási támogatási rendszer lenne, amelyben a támogatás kifizetése átalányösszeg helyett részletekben történne, a támogatás lehetőségének jelentős eltérése nélkül, de kevésbé átlátható és igazgatásilag bonyolultabb rendszer révén⁽⁴⁰⁾. A bejelentett rendszerben az Enova csak a projekt beruházási szakaszában venne részt.

A norvég hatóságok 2006. július 15-i válaszukban egyetértettek a Hatóság megindító határozatában tett azon megállapításával, miszerint az Enova módszere általánosságban a megújuló energiaüzem többszörös beruházási költségeivel megegyező vagy annál alacsonyabb beruházási támogatást eredményez. A norvég hatóságok azonban tiltakoznak az üzemi amortizáció plafonértéke ellen. Ez figyelmen kívül hagyná azt a tényt, hogy a projektek jogosultak tisztességes megtérülési rátára, ahogy azt a Hatóság környezetvédelmi iránymutatásai előírják (D.3.3.1 (54) szakasz) és amint azt a Bizottság a Q7 part menti szélenergia projektről szóló határozatában⁽⁴¹⁾ alkalmazta. Mivel a megtérülési ráta megfelelő szintje egy független szakértő megállapításai alapján kerül meghatározásra, a norvég hatóságok azzal érvelnek, hogy nem áll fenn a túlságosan nagyvonalú megtérülési ráták miatti túlkompensáció veszélye.

⁽⁴⁰⁾ Lásd még a „Norvégia által benyújtott információk” részt a Hatóság 122/05/COL sz. határozatában, a 12. és azt követő oldalakon.

⁽⁴¹⁾ A 707/2002. sz. állami támogatás – Hollandia, MEP megújuló energia ösztönzése.

Azon követelmény vonatkozásában, miszerint a támogatott projekt nem kaphat semmiféle további támogatást – lásd a környezetvédelmi iránymutatások D.3.3.1 (54) szakaszát –, a norvég hatóságok egyetértenek azzal, hogy korlátozni kell az Energiaalap által adható támogatást. A norvég hatóságok állítása szerint két mechanizmus fogja biztosítani ezt a korlátozást. Először is, a projekt Enova általi értékelésekor valamennyi ismert bevétel (cash flow) figyelembe vételre kerül, függetlenül attól, hogy pl. más kormányzati támogatás állami támogatásnak minősül-e. Ezek az elemek figyelembe vételre kerülnek a bevételi vagy költségoldalán (értelemszerűen) és azok csökkentik az Enova általi további támogatásra való igényt. Másodszor a zöld tanúsítási rendszer lehetséges bevezetése vonatkozásában a norvég hatóságok hivatkoznak a támogatás kedvezményezettjével megkötendő szerződés azon kikötésére, miszerint annak kamattal növelten kell visszafizetnie az Energiaalap által adott minden támogatást, amennyiben belépne a tanúsítási piacra.

A norvég hatóságok javasoltak – a rendszer hivatalos vizsgálata során – egy módosítást azon projektek vonatkozásában, amelyek még az Energiaalaptól kapott támogatással együtt is negatív nettó jelenértékkel rendelkeznek. Ezt a módosítást most a határozat 1.9.1 szakaszának (9) pontja tartalmazza, és úgy szól, hogy a szokásos működési feltételek mellett negatív EBITDA()-t termelő projektek a beruházás idején nincsenek olyan helyzetben, hogy bármiféle támogatást kaphassanak.

II. ÉRTÉKELÉS

1. Állami támogatás az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése értelmében

Az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése így szól:

„Ha e megállapodás másként nem rendelkezik, összeegyeztethetetlen az e megállapodásban foglaltak érvényesülésével az EK-tagállamok vagy az EFTA-államok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a Szerződő Felek közötti kereskedelmet.”

1.1 Az állami erőforrások jelenléte

Az EGT-megállapodás 61. cikke szerint az intézkedést az államnak vagy állami forrásokon keresztül kell nyújtani. Ebben az esetben a különböző beruházási projektek támogatása olyan juttatásokkal történt, amelyeket az állami költségvetésből és az áramelosztási díjakra kivetett illetékből finanszíroztak. A közvetlen költségvetési juttatások teljesítik az „állami források” kritériumát.

Az elosztási díjakra kivetett illetékből származó bevételek vonatkozásában a Hatóság megjegyzi, hogy a kialakult ítélkezési gyakorlat és az Európai Bizottság gyakorlata szerint állami források bevonásáról van szó, amennyiben a pénzt egy alap utalja át és az alapot az állam hozta létre, valamint az alap feltöltése az állam által kivetett vagy kezelt hozzájárulásokról történik⁽⁴²⁾. Ebben a vonatkozásban megállapításra kerül, hogy vajon az állam gyakorolta-e az ellenőrzést a szóban forgó pénz felett⁽⁴³⁾. Ahhoz, hogy az állami forrásként legyen figyelembe vehető, elegendő az, hogy az eszközök állandóan a hatóságok ellenőrzése alatt álljanak⁽⁴⁴⁾.

Az Energiaalapot a norvég állam hozta létre. Az Energiaalapot egy állami szerv, az Enova kezeli, amelynek tulajdonosa az Olaj- és Energiaügyi Minisztériumon keresztül a norvég állam. Az alapot a norvég állam politikai célkitűzésének teljesítése érdekében hozták létre, és a norvég állam Kyotói Jegyzőkönyv alapján kitűzött céljai elérésének elősegítésére. Ebből a célból a norvég állam egy rendelettel kötelező illetéket vet ki (lásd a határozat I.3 pontját), ami az alapot finanszírozza. Az illeték szintjét ugyancsak az állam határozza meg. Az illetékből származó bevételek közvetlenül az Energiaalapba folynak be, ami szétosztja azokat a kiválasztott projektekre. A Hatóság ezért úgy véli, hogy a norvég állam gyakorolja az állandó ellenőrzést az illeték felett, és az az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése értelmében állami forrásnak minősül.

1.2 Bizonyos vállalkozások vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése

Ahhoz, hogy egy intézkedés az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése értelmében vett támogatásnak minősüljön, emellett először is a kedvezményezettre olyan előnyöket kell átruházni, amelyek mentesítik azt a rendszerint a költségvetését terhelő kötelezettség alól. Másodsor, a támogatási intézkedésnek szelektívnek kell lennie annyiban, hogy előnyben részesít „bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos áruk termelését”. A következőkben megkülönböztetjük az energiavizsgálatot is magukban foglaló beruházási támogatási rendszereket és az oktatási/tanítási intézkedéseket.

1.2.1 Általános megjegyzés: az Energiaalap rendszerként – és nem a rendszer egyedi juttatásainak – értékelése

Ebben az esetben az alább leírt támogatási intézkedésekben néhány esetben vállalkozások helyett magánszemélyek része-

sültek (pl. a tanítási és oktatási intézkedések egyes formái) vagy azok gazdasági tevékenység helyett oktatási tevékenységre vonatkoztak. Azonban a különféle támogatási intézkedések egyike sem korlátozódott hivatalosan (jogszabályban vagy adminisztratív iránymutatásokban) meghatározott magánszemélyekre vagy meghatározott tevékenység típusokra⁽⁴⁵⁾. Támogatás adható például oktatási magánvállalkozásoknak, amelyek meghatározott iparágat célzó gazdasági tevékenységet végezhetnek (pl. építőipar).

A jelenlegi bejelentés és értékelés magával az Energiaalappal és nem az annak alapján nyújtott egyedi támogatásokkal foglalkozik. Ezért a Hatóságnak nem szükséges értékelnie – az Energiaalap rendszerként történő értékelése vonatkozásában⁽⁴⁶⁾ –, hogy vajon a nonprofit szervezeteknek és oktatási intézményeknek egyedi esetekben nyújtott támogatások egy vállalkozás (gazdasági) tevékenységére vonatkoztak-e vagy sem. Mivel az Energiaalap rendszere nem tartalmaz korlátozást e tekintetben, a Hatóság megállapítása ezért az, hogy a rendszer alapján a támogatás – az alábbi kivétellel – vállalkozásokhoz került.

Az állami szektornak energiahatékonysági intézkedéseknek az adott jogalany állami funkciója részeként történő ellátásához adott támogatás nem alkot állami támogatást. Ez vonatkozik különösen az önkormányzatok energiahatékonysági programjára vonatkozó intézkedésekre. Ez a támogatás nem képez állami támogatást az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése értelmében mindaddig, ameddig az a norvég hatóságok által megerősített támogatott kedvezményezett állami szervként ellátott funkciójához kapcsolódik.

1.2.2 Beruházási támogatás (megújuló energia termelése, energiatakarékossági intézkedések, új energetikai technológiák és energiavizsgálatok)

A fent említett beruházásoknak adott juttatások a kedvezményezett számára az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése értelmében vett előnyt adnak vagy azáltal, hogy lehetővé teszik számukra a megújuló energia termelésébe történő, vagy az energiafogyasztását csökkentő intézkedésekbe történő beruházást, vagy pedig képessé teszi a társaságot (a megnövekedett szakértelem és az energiaanalízis esetében) az energia hatékonyabb felhasználására, ezzel tovább csökkentve annak szokásos működési költségeit.

⁽⁴²⁾ A 173/73. sz. Olaszország kontra Bizottság ügy (EBHT 1974., 709. o.). A 78/76. sz. Steinike kontra Németország ügy (EBHT 1977., 595. o.), az N 707/2002 – Hollandia bizottsági határozat, lásd a fenti 42. lábjegyzetet; N 490/2000 – Olaszország, a villamosenergia-ágazat átállási költségei.

⁽⁴³⁾ Jacobs főtanácsnok indítványa a C-379/98. sz. Preussen Elektra kontra Schleswig AG ügyben (EBHT 2001., I-2099. o.) 165. pont.

⁽⁴⁴⁾ Lásd a T-67/94. sz. Ladbroke Racing Ltd kontra Európai Közösségek Bizottsága ügy (EBHT 1998., II-1. o.) 105. és azt követő pontjait. Ebben a vonatkozásban nem kétséges, hogy az intézkedés az illetéket bevezető állammal tudható be. A helyzet eltér a C-345/02. sz. Pearle BV, Hans Prijs Optiek Franchise BV és Rinck Opticiens BV kontra Hoofdbedrijfschap Ambachten ügyben (EBHT 2004., I-7139. o.) tárgyalt helyzettől, ami egy szakmai testület által elhatározott díjra vonatkoztott.

⁽⁴⁵⁾ A Hatóság azonban hangsúlyozni kívánja, hogy azzal a megállapítással, miszerint a támogatás egy vállalkozáshoz került, nem a jogalany jogállása vagy szervezeti formája kerül figyelembe vételre, hanem az a vállalkozási minőséget a támogatott tevékenység szerint dönti el, a C-41/90. sz. Höfner és Elser kontra Macotron ügy (EBHT 1991., I-979. o.); pl. nonprofit szervezetek is végezhetnek gazdasági tevékenységet és állhatnak versenyben másokkal, lásd a 78/76. sz. Steinike & Weinlig-ügyet, lásd a fenti 43. lábjegyzetet, illetve a C-67/96. sz. Albany, International BV kontra Stichting Bedrijfspensioenfonds Textielindustrie ügyet (EBHT 1999., I-5751. o.).

⁽⁴⁶⁾ Ha a támogatás állami támogatásnak minősül, aminek megállapítására alább kerül sor, az Energiaalap támogatási rendszert alkot. Lásd a támogatási rendszer fogalm meghatározását a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve II. része 1. cikkének (d) pontjában.

A támogatás szelektív is. A megújuló energia termelésének támogatása vonatkozásában a támogatás az energiatermelők meghatározott kategóriájára vonatkozik.

A szelektivitás létezik a többi intézkedés vonatkozásában is, mivel a juttatások csak az Enova által a projektek pályázati folyamat során történő összehasonlítását és annak eldöntését követően kiválasztott társaságokhoz kerülnek kihelyezésre, hogy melyik a pályázati kör leghatékonyabb, támogatandó projektje. Amint azt az ítélezési gyakorlat megállapította⁽⁴⁷⁾, olyan helyzetekben, amikor az alap „olyan fokú mozgásteret élvez, ami lehetővé teszi számára pénzügyi támogatásának számos olyan megfontolásra tekintettel történő kiigazítását, mint például különösen a kedvezményezettek, a pénzügyi támogatás összege és nyújtása feltételeinek megválasztása, (...) a rendszer egyes vállalkozásokat másoknál kedvezőbb helyzetbe juttat”⁽⁴⁸⁾. A pályázati feltételeknek megfelelő minden projekt nem kaphat biztosan támogatást, mivel ez a vele a pályázati folyamatban versengő többi projekttől és az Enova által az adott projektértékelési körben kihelyezni kívánt pénzüsszegetől függ. Mivel az Enova szabadon választhatja meg, hogy milyen gyakorisággal és milyen fajtájú projektekre vonatkozó ajánlattételi felhívásokat szervez, a rendszer kellő mérlegelési jogkört ad az Enovának ahhoz, hogy az a támogatási intézkedéseket szelektívvé tegye⁽⁴⁹⁾.

Ezen felül az energiavizsgálatok vonatkozásában egy további szelektivitási elem is fennáll abban, hogy a program célközönységét (a 2003-as programszöveg, lásd fent a határozat I. 5.6 szakaszát) az 5 000 négyzetméter teljes alapterület feletti magán és középületek és ipari vállalkozások tulajdonosai alkotják.

1.2.3 Tájékoztató és oktatási programok az energiahatékonyság terén

A Hatóság álláspontja az, hogy nincs szelektivitás az Enova **tájékoztató segélyvonala** tekintetében, amely mindenkinek tanácsot ad az energiahatékonyságról, aki az energiahatékonysággal kapcsolatos tanácsok iránt érdeklődik, anélkül, hogy az Enova bármiféle mérlegelést gyakorolhatna ebből a célból.

Nincs állami támogatás tartalma továbbá a **helyszíni látogatásoknak** annyiban, amennyiben az magánháztartásokat érint, mivel ebben az esetben a támogatás nem az EGT-megállapodás 61. cikke (1) bekezdésének értelmében vett vállalkozásoknak

⁽⁴⁷⁾ A C-241/94. sz. Bizottság kontra Franciaország ügy (EBHT 1996., I-4551. o.), 23. pontja

⁽⁴⁸⁾ Lásd még Jacobs főtanácsnok indítványa a C-256/97. sz. DM Transport S.A -ügyben (EBHT 1999., I-3913. o.), 39. és 40. pont.

⁽⁴⁹⁾ Ezt az Enova saját szerepéről készített értékelése is alátámasztja weboldalának elején, ahol ez áll: „Az Enova SF jelentős szabadságot élvez stratégiai fókuszai és politikai intézkedései megválasztásában és összetételében”.

szól. Ezen túlmenően még a kereskedelmi épületek hatékony energiafelhasználása vonatkozásában sem találta úgy a Hatóság, hogy jelen lenne az EGT-megállapodás 61. cikke (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatás, mivel az intézkedés minden érdeklődő rendelkezésére állt anélkül, hogy ebben az Enova és hatékonysági központjai bármiféle mérlegelési jogkört kaptak volna. Más szavakkal: az intézkedés nem felel meg a szelektivitásra vonatkozó feltételnek.

A szelektív előny létezik a **tananyagok és tanfolyamok** kifejlesztésére vonatkozó támogatási program tekintetében, mivel az csökkenti a fejlesztő ilyen anyagok vagy programok kifejlesztésével kapcsolatos költségeit azokhoz képest, akik nem kapnak ilyen támogatást. A Hatóság nem ért egyet a norvég hatóságokkal abban, hogy túl szigorú szelektivitási vizsgálatot alkalmaz a tanítási/oktatási programokra. A támogatás először meghatározott ágazatok felé irányul, pl. a 2003. évi program többek között magán oktatási szolgáltatókra, vagy a 2004. évi program az építőiparra. A programszövegek hangsúlyozzák, hogy a tanulmányajánlatoknak meg kell felelniük az üzleti vállalkozások igényeinek, részben a magán ipar program finanszírozásában való részvételével. Ez helyet hagy az ágazati megoldások kifejlesztésének. Másodszor, az egyes programok még mindig nagyfokú mérlegelési lehetőséget hagynak az Enovának. Maguk a norvég hatóságok hangsúlyozzák, hogy a projektek versenye alapvető fontosságú. Ezért lehetséges, hogy néhány program nem kap támogatást, holott teljesít bizonyos objektív kritériumokat, mivel kieshetnek, ha az adott értékelési körben más projektek jobban szerepelnek. Ugyancsak nincs garancia arra, hogy egy elutasított projekt a következő körben támogatást kap. Továbbá a 2003–2004-es programszövegek tartalmaznak egy prioritási listát, ami tovább igazolja, hogy egyes projektek – különösen a prioritással nem rendelkezők köréből – kevesebb eséllyel rendelkeznek a támogatásra. A Hatóság ennél fogva a támogatást szelektívnek ítéli.

1.3 A verseny torzítása és a szerződő felek közötti kereskedelem befolyásolása

Ahhoz, hogy egy intézkedés az EGT-megállapodás 61. cikke (1) bekezdésének értelmében támogatás legyen, annak torzítani kell a versenyt vagy a verseny torzításával kell fenyegetnie és befolyásolnia kell a szerződő felek közötti kereskedelmet.

Ebben az esetben az intézkedések erősítik a támogatott vállalkozások versenyhelyzetét az Európai Gazdasági Térség energia- és villamosenergia-piacán belül, amelyen azok ténylegesen vagy potenciálisan versenyben állnak más energiatermelőkkel⁽⁵⁰⁾.

⁽⁵⁰⁾ Például az Enova által nem támogatott, a hagyományos forrásokra támaszkodó villamosenergia-termelőkkel való viszonyban, vagy – jelenleg – a vízenergia-termelőkkel és más megújuló energia termelőkkel; vagy olyan társaságokkal, amelyek az energiahatékonysági intézkedések alkalmazásáért támogatásban nem részesülnek.

A múltban támogatott projektek (lásd a határozat I.6 szakaszát) szép számban tartozhattak az EGT-megállapodás XV. melléklete 1(e) pontjában említett aktus (A Bizottság 69/2001/EK Rendelete (2001. január 12.) az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a csekély összegű (*de minimis*) támogatásokra való alkalmazásáról) hatálya alá, mivel a kihelyezett támogatások a *de minimis* küszöbérték alattiak. Azonban nem minden támogatott projekt volt *de minimis* támogatás jellegű. A rendszernek nem is volt feltétele, hogy ez így legyen.

Mivel a villamosenergia-piac nagyrészt liberalizált és léteznek kereskedelmi áramlások az EGT-államok között az energiatermékek és a villamos energia terén (pl. Norvégia is importálja és exportálja villamos energiájának bizonyos százalékát), a leírt (potenciális) versenytorzítás fennáll a többi EGT vállalkozás vonatkozásában. Ezt tovább igazolja az a tény, hogy a Nord-poolon, az északi országok közös keretében a villamos energia különböző fajtáival kereskednek. Az Energiaalap rendszere ennél fogva torzítja a versenyt, vagy a verseny torzításával fenyeget és hatással van a szerződő felek közötti kereskedelemre.

2. Új támogatás

Amint az a határozat fenti II.1 szakaszából is kitűnik, az Energiaalap által biztosított rendszer az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül. Meg kell határozni, hogy az egyben olyan új támogatást is megvalósít-e, amit kellő időben be kellett volna jelenteni a Hatóságnak értékelés céljából, lásd a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve II. része 2. cikkét. Az új támogatás úgy került meghatározásra, hogy minden olyan támogatás (...) „amely nem létező támogatás, beleértve a létező támogatások módosítását is”; lásd a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve II. része 1. cikkének (c) pontját.

A norvég kormány állítja, hogy az Energiaalap mechanizmusában egyesített programok már azt megelőzően léteztek, hogy Norvégia belépett az Európai Gazdasági Térségbe. Ezért a rendszerek eredetileg a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve II. része 1. cikke b) pontjának ii. alpontja értelmében vett, létező támogatást testesítettek meg.

A bejelentéssel a norvég hatóságok értesítették a Hatóságot a meglévő támogatási rendszerek változásairól. Ezek főként a következőkből álltak:

- i. a támogatási rendszerek 2002. évi egyesítése az újonnan létrehozott Energiaalappal;

- ii. a támogatás új kezelése az új igazgatási szerv, az Enova létrehozásával, ezzel felváltva a korábban felelős Norvég Vízügyi és Energia Igazgatóságot,

- iii. új energetikai célkitűzések kialakítása a parlament által, ami azt jelenti, hogy a rendszer alapján hozott intézkedéseknek most mérhető energiahatékonysági és termelési célokat kell elérniük,

- iv. és végül az új finanszírozási mechanizmus (az elosztási díjakra kivetett illeték).

Ezeket a változásokat kísérte az Enovára vonatkozó új jogszabályi rendelkezések sora, ami annyiban van hatással a nyújtott támogatásra, hogy az intézkedéseknek most a 2002-ben a norvég állam és az Enova közötti megállapodás tárgyát képező, új politikai célkitűzéseket kell elérniük.

Ezek a változások nem tisztán technikai vagy igazgatási jellegűek voltak (lásd a Hatóság 2004. július 14-i határozata⁽⁵¹⁾ 4. cikkének (1) bekezdését), hanem jelentősen megváltoztatták a korábban létező rendszert és annak jogi keretrendszerét. Először is, a Bíróság *Namur Les Assurances*-ügyben⁽⁵²⁾ hozott ítéletének megfelelően az új támogatás létezését az azt szabályozó rendelkezésekre való hivatkozással kell meghatározni. E tekintetben meg kell jegyezni, hogy az új Energiaalap és az Enova létrehozásával egy új szabálykészletet fogadtak el, ami szabályozza az Energiaalap szerinti támogatásokat és annak finanszírozását. Először is volt a 2001. április 5-i parlamenti határozat, ami módosította az 1990. június 29-i Energiatörvényt. A határozat felhatalmazta a kormányt arra, hogy kötelezze az energielosztókat (egy engedéllyel, „*omsetningskonsesjoner*”) a végfogyasztók által fizetendő áramelosztási díjnak egy illetékkel való megnöveléséhez. Ez az illeték azután hozzájárul az Energiaalap finanszírozásához. Az akkor újonnan elfogadott, 2001. december 10-i kormányrendelet állapítja meg annak részleteit, hogy miként kell az illetéket beszélni és az Energiaalappal átutalni. A parlamenti határozathoz vezető javaslatokban a kormányzat új és határozott energetikai célkitűzéseket határozott meg (lásd a határozat I.4 szakaszát), amelyek teljesítését egy adott határidőn belül el kell érni, az Energiaalap és az Enova létrehozásával. A célkitűzések és elérésük további részletezésére a minisztérium és az Enova között létrejött megállapodásban került sor. Az Energiaalapról szóló új rendelet az Energiaalapot az Olaj és Energiaügyi Minisztérium alá rendelte és előírta annak az Enova általi igazgatását. Ez mutatja, hogy 2000/2001-ben az energiahatékonysági intézkedésekre vonatkozó jogszabályi rendelkezések jelentősen megváltoztak és kiegészültek.

⁽⁵¹⁾ 195/04/COL határozat.

⁽⁵²⁾ A C-44/93 sz. *Namur-Les Assurances du Crédit SA* kontra *Office National du Ducreire* és a belga állam ügy (EBHT 1994. I-3829. o.).

Ezek a jogszabályi és igazgatási változások azzal a szándékkal történtek, hogy lényegesen megváltoztassák az aktuális támogatási rendszert és létrehozzák az energiatakarékossági intézkedések és a megújuló energia termelése támogatásának teljesen új módját⁽⁵³⁾. A két új rendszer egyesülése pusztán technikai alakításnál több volt, mivel az egy vezetés alatti egyesítésük annak érdekében történt, hogy jobban célzott állami támogatást nyújtsanak és kézzelfoghatóbb eredményeket érjenek el a fenntartható energiapolitikák vonatkozásában. A projektekre vonatkozó támogatási döntések most már figyelembe fogják venni, hogy a projekt vajon hozzájárulhat-e a parlament által 2000/2001-ben meghatározott új célkitűzésekhez, ami lényeges változás a korábbi támogatási mechanizmushoz képest.

Egy teljesen új igazgatási felépítés felváltja a korábban felelős Norvég Vízügyi és Energia Igazgatóság(NVE) hatáskörét az újonnan alapított közigazgatási szerv, az Enova hatáskörével. Az Enovát köti az Energiaalap irányítására a minisztériummal kötött megállapodás abban, hogy elérje a parlament újonnan meghatározott energetikai célkitűzéseit, és hogy az Alapot az újonnan elfogadott jogszabályoknak megfelelően kezelje. Felhívták továbbá a piaci versenyt – az alap igazgatásán keresztül történő – előmozdítására. Ez mutatja, hogy az Enova nem csak egyszerűen folytatja az NVE munkáját, hanem azt olyan új feladatokkal is megbízták, ami az előző rendszerek lényeges megváltozása.

Végül jelentőséggel bír az, hogy új finanszírozási mechanizmus került felállításra. A költségvetési juttatások helyett a támogatások finanszírozása (növekvő mértékben) az Energiaalap finanszírozására használt, az elosztási díjakra kivetett illetékekből történik. Míg Norvégia hangsúlyozta azt, hogy az illetéket mint olyant az EGT-megállapodás hatálybalépése előtt vezették be, ez nem változtat a Hatóság azon megállapításán, hogy az új finanszírozási rendszer bevezetése lényeges változást eredményezett. 2002 előtt a hálózatüzemeltető társaságok kezelték az illetéket, főként az energiahatékonyságról való tájékoztatási tevékenységükkel kapcsolatos költségeik fedezésére. Most az illetéket a norvég állam állapítja meg és ellenőrzi, és az állam különíti azt el az Energiaalap finanszírozására. Az alap a pénzeszközöket különböző fajtájú, nem csak tájékoztató tevékenységre korlátozott támogatási intézkedésekre használhatja⁽⁵⁴⁾. A fentiekre figyelemmel a Hatóság azt a következtetést vonja le, hogy a finanszírozási rendszer változtatásai lényeges jellegűek.

A bemutatott változtatások magát a támogatási rendszert változtatják meg, anélkül, hogy a meglévő rendszerektől elvá-

⁽⁵³⁾ Lásd ebben a vonatkozásban Fennelly főtanácsnok értelmezését a C-15/98 és C-105/99. sz. Olasz Köztársaság kontra Európai Közösségek Bizottsága ügyben (EBHT 2000., II-8855. o.) 61. és azt követő pontok, aki állítja, hogy a jogszabályi változtatásoknak lényegesen meg kell változtatniuk a rendszert, azaz az alaki változásoknál többet kell képviselniük.

⁽⁵⁴⁾ A vonatkozó kormányzati javaslatokban a norvég hatóságok maguk címkézték a finanszírozási mechanizmust „újnak”.

lasztható részt képeznének⁽⁵⁵⁾. Az új finanszírozási és igazgatási mechanizmus, valamint az Enova kötelezettsége az újonnan meghatározott energetikai célkitűzések elérésére a támogatási program alapszerkezetét érintik és az Energiaalapról támogatott minden intézkedésre vonatkoznak. A változtatásokat azzal a céllal hajtották végre, hogy az állami források hasznosítása jobb legyen és fenntarthatóbb energiahatékonysági célokat érjenek el, ami szükségessé tette az új struktúrák és új célkitűzések bevezetését. Ezek az új struktúrák és célkitűzések határoznak meg minden támogatási döntést, és azok nem tekintendők a korábban létezett támogatási intézkedésektől elválaszthatónak.

Ezért a bejelentett változtatásokat új támogatásnak kell minősíteni a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve II. része 1. cikkének c) pontja értelmében.

Az Energiaalap 2002. január 1-jén kezdett működni, azaz 2003 júniusa előtt, amikor a rendszert a Hatóságnak bejelentették. Az Energiaalapot ezért megkésve jelentették be a Hatóságnak és ezzel megsértették a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve II. része 1. cikkének (3) bekezdése értelmében fennálló, a fennálló helyzet fenntartására irányuló kötelezettséget. A támogatást ezért „jogellenes támogatásnak” kell minősíteni a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve II. része 1. cikkének f) pontja értelmében. Az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének c) pontjával össze nem egyeztethető minden támogatást vissza kell fizetni.

3. A támogatás összeegyeztethetősége

A Hatóság álláspontja szerint a támogatási intézkedések nem felelnek meg az EGT-megállapodás 61. cikkének (2) bekezdésében vagy (3) bekezdésének a), b) és d) pontjában előírt egyik mentesítési oknak sem. Ezért értékelni kell, hogy a támogatás indokolható-e az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján. E rendelkezés értelmében a támogatás összeegyeztethetőnek minősíthető, ha az az „*egy-egy gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, amelyben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben*”.

A Hatóság értékelni fogja az Energiaalapról az EGT-megállapodás 61. cikkének (3) bekezdése c) pontjával való összeegyeztethetőségét a hatóság környezetvédelmi iránymutatásainak összefüggésében. Ezek az iránymutatások kötelezik az EFTA-államokat arra, hogy környezetvédelmi támogatási rendszereiket 2002. január 1-jére hozzák összhangba a környezetvédelmi iránymutatásokkal.

⁽⁵⁵⁾ A T-195/01. sz. és T-207/01. sz. *Gibraltár kormánya és Spanyol Királyság kontra Európai Bizottság ügy* (EBHT 2001., II-3915. o.) 111. pontja.

A következő értékelésben a Hatóság megkülönbözteti az Energiaalap Hatóságnak bejelentett és 2002. január 1-jétől alkalmazott rendszerét (lásd a határozat II 3.1 szakaszát) és a norvég hatóságok által tervezett jövőbeni változtatásokat, amelyek szándéka a támogatásnak az EGT állami támogatási rendelkezéseivel való összeegyeztethetőségé tétele (lásd a határozat II 3.2. szakaszát).

3.1 A Energiaalap Hatóságnak bejelentett változatának értékelése

3.1.1 A beruházási támogatás (megújuló energia termelése, energiatakarékossági intézkedések, új energetikai technológiák, energiavizsgálatok)

A Hatóság a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló 2005. május 18-i határozatban kifejezte kétségeit, hogy vajon az Energiaalap által adott beruházási támogatása összeegyeztethető-e a környezetvédelmi iránymutatások alapján.

A norvég hatóságok az indító határozatra 2005. július 15-én tett észrevételeikben azzal érveltek, hogy a rendszert közvetlenül az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján kell engedélyezni. A Hatóság nem osztja ezt a nézetet, legalábbis annyiban, amennyiben az érintett támogatás a környezetvédelmi iránymutatások hatálya alá tartozik. A Hatóság véleménye szerint az Európai Bizottság WRAP határozata⁽⁵⁶⁾ e tekintetben nem bír jelentőséggel. A két úg közötti különbség abban áll, hogy a hasznosítás esetében az iránymutatások nem rendelkeznek a beruházási támogatásról, míg a megújuló energia beruházási támogatása a környezetvédelmi iránymutatások hatálya alá tartozik. A Hatóságot kötik saját iránymutatásai⁽⁵⁷⁾. Ezért megállapítja, hogy nem hagyhatja figyelmen kívül az iránymutatások beruházási támogatásra vonatkozó fejezetét [D.1.3 szakasz, különösen a (27) pont, valamint a D.1.7 (32) szakasz, vagy a működési támogatásról szóló fejezet D.3.3.1 (54) szakasz, ami a megújuló energiaforrások helyzetére vonatkozik] és az abban szereplő támogatási intenzitásokat.

1. Megújuló energia termelésének beruházási támogatása

A megújuló energia termelése legfeljebb 40 %-os támogatási intenzitásig támogatható, vagy ha az szükséges, a támogatható költségek 100 %-áig, lásd a környezetvédelmi iránymutatások D.1.3 (27) szakaszát. A D.1.6 (31) szakasz egyértelművé teszi, hogy mi képez támogatható beruházást, nevezetesen a föld, épületek, üzemek és berendezések, és bizonyos feltételek mellett az eszmei javak megszerzésébe eszközölt beruházás. A D.1.7 (32) szakasz megállapítja, hogy támogatható költség a megújuló energia termelés beruházási költsége és egy hagyományos villamoserőmű beruházási költsége közötti különbség (a továbbiakban: többletköltség-megközelítés).

⁽⁵⁶⁾ Lásd a fenti 40. lábjegyzetet.

⁽⁵⁷⁾ A C-351/98. sz. Spanyol Királyság kontra Európai Bizottság ügy (EBHT 2002., I-8031. o.) 76. pontja

A Hatóság a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatában megjegyezte⁽⁵⁸⁾, hogy a megújuló energiaforrások támogatása nem az iránymutatások D.1.7 (32) szakaszában lefektetett többletköltség megközelítésen alapult. Megállapította azt is, hogy a később a norvég hatóságok által javasolt módosítások nélkül nem lenne garancia arra, hogy a támogatás a 40 %-os küszöbérték határain belül maradjon. Ezen túlmenően arra sincs garancia, hogy a támogatás a többletköltségek magasabb, 100 %-os küszöbértékén belül maradjon, vagy hogy a rendszer nem eredményez túlkompenzációt. Nem voltak garanciák például arra sem, hogy csak a támogatható beruházási költségek kapnak támogatást, és a vállalkozások nem kapnak a beruházás kiváltásához szükségesnél több támogatást. Ennélfogva a Hatóság arra az előzetes álláspontra helyezkedett, hogy az Energiaalap a bejelentés szerinti állapotában nem indokolható a beruházási támogatásokra vonatkozó fejezet alapján (a környezetvédelmi iránymutatások D.1.3 szakasza) és összeegyeztethetetlen állami támogatást képez.

A norvég hatóságok észrevételei sem oszlatták el ezeket a kételeyeket. Az esetleg nem támogatható költségek támogatása vonatkozásában a norvég hatóságok azt állították, hogy 2005. január 1-jétől az Enova csak azokat a költségeket fogadta el támogatható költségként, amelyek felsorolásra kerültek a Bizottság Finnországra vonatkozó N 75/2002 sz. határozatában, míg a múltban más költségek (pl. pénzügyi költségek) is támogatásban részesültek, még ha ez a teljes költségnek csak egy kis töredéke lehetett is. Mivel az Energiaalap a bejelentés szerinti állapotában nem tartalmazott egyértelmű szabályokat arra, hogy mely költségek támogathatóak, valóban materializálódott a nem támogatható költségek támogatásának veszélye. Hasonlóképpen a norvég érv – miszerint a támogatási rendszer versenyelemet korlátozza a túlkompenzáció lehetőségét – nem változtathatja meg a Hatóság olyan működő jogi korlátozások hiányára vonatkozó megállapításait, amelyek *garantálnák*, hogy a támogatás az iránymutatások beruházási támogatási fejezetében szereplő küszöbértékeken belül maradjon. Ilyen működő szabályok hiányában csak a véletlenül múlik a túlkompenzáció elkerülése.

A Hatóság fenntartja a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatában kifejezett álláspontját, miszerint nem teljesülnek a bejelentett rendszerre a D.3.3.1 (54) szakasz feltételei. A Hatóság nem tudta megállapítani, hogy lettek volna annak biztosítását szolgáló paraméterek, hogy a D.3.3.1 (54) szakasz küszöbértékei soha nem kerülnek túllépésre. Nem volt garancia arra sem, hogy csak a beruházási költségeket veszik be a számításba (A D.3.3.1 (54) szakasz az üzemi amortizációra korlátozódik), sem kellő bizonyosság arra nézve, hogy miként kell a diszkontrátát megállapítani, illetve hogy a támogatás soha nem lép túl a zéró nettó jelenérték eléréséhez szükséges összeget.

Következtetésként az Energiaalap a bejelentés szerinti állapotában nem felel meg a környezetvédelmi támogatás összeegyeztethetőségre vonatkozó előírásainak.

⁽⁵⁸⁾ A Hatóság 122/05/COL határozatának II 3.1.1. szakasza.

2. Energiatakarékosság támogatása

Az energiatakarékosságot szolgáló beruházások (az energiatakarékosság fogalma a környezetvédelmi iránymutatások B (7) szakaszában került meghatározásra) legfeljebb a támogatható költségek 40 %-a támogatási intenzitásig támogathatók a környezetvédelmi támogatások D.1.3 (25) szakasza szerint. A D.1.6 (31) szakasz meghatározza az érintett beruházásokat, azaz a föld, épületek, üzemek és berendezések, és bizonyos feltételek mellett az eszmei javak megszerzésébe eszközölt beruházást. A környezetvédelmi iránymutatások D.1.7 (32) szakasza a támogatást a támogatható költségekre korlátozza, amit a környezetvédelmi célkitűzések eléréséhez szükséges többlet beruházási költségként határoz meg. Nem adható támogatás az Európai Közösség szabványainak való alkalmazkodáshoz⁽⁵⁹⁾, ha a vállalkozás nem kis- és középvállalkozás.

A Hatóság a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatában úgy találta, hogy a támogatást nem a környezetvédelmi iránymutatások D.1.7 (32) szakaszában megállapított többletköltség módszerrel számították. A támogatás különösen nem marad a környezetvédelmi iránymutatások D.1.3 (25) szakaszának 40 %-os küszöbértékén belül. A megújuló energia termelésének beruházási támogatásával ellentétben a 40 %-os küszöbérték nem léphet túl az energiatakarékossági intézkedések vonatkozásában⁽⁶⁰⁾.

A norvég hatóságok állítják, hogy a gyakorlatban az iránymutatások megközelítését követték. A Hatóság nem kívánja vitatni, hogy az Energiaalap alapján nyújtott egyedi támogatások önmagukban összeegyeztethetők lehetnek a környezetvédelmi iránymutatásokkal. Azonban ez még nem teszi az Energiaalap rendszert, mint ilyent – ami nem tartalmazott küszöbértékeket a támogatásintenzitás vonatkozásában és a többletköltség megközelítést sem követte – a környezetvédelmi iránymutatásokkal összeegyeztethetővé.

Ebből következően, mivel nem működött olyan mechanizmus, ami kizárná, hogy a támogatási intézkedés alapján adott támogatás túllépje a 40 %-os támogatási küszöbértéket, amelynek révén a költség összehasonlítható lenne a hagyományos villamosenergia-előállítás költségével, az Energiaalap a bejelentés szerinti állapotában összeegyeztethetetlen támogatásnak minősül.

3. Új energetikai technológia

A Hatóság a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatában megállapította, hogy nem rendelkezett elegendő információval annak értékelésére, hogy vajon az e kategóriába

tartozó projektek a megújuló energia termeléséhez kapcsolódó projektek-e⁽⁶¹⁾. A Hatóság hasonlóképpen nem volt biztos abban, hogy a projektek kutatási és fejlesztési projektekre vonatkoztak-e, amit a Hatóság állami támogatási iránymutatásainak a kutatás és fejlesztés támogatásáról szóló 14. fejezete szerint kell értékelni.

A hivatalos vizsgálati eljárás alatt a norvég hatóságok egyértelművé tették, hogy a támogatás ebben a kategóriában nem kutatási és fejlesztési stádiumban lévő projektekre, hanem főként megújuló energia termelési projektekre, és kisebb mértékben energiatakarékossági intézkedésekre vonatkozott. Az e cím alatt csoportosított projektekről a norvég hatóságok által kimutatott adatok jelzik, hogy eddig csak ezek a kategóriák részesültek támogatásban. Az „új energetikai technológiák támogatása” projekt ezért az energiatakarékossági intézkedések és a megújuló energia termelés beruházási támogatásának alcsoportjaként minősíthető.

Az Energiaalap bejelentett változata vonatkozásában a Hatóság azonban úgy találja, hogy a rendszer nem állapította meg egyértelműen, hogy az új energetikai projektek más támogatási kategóriák alcsoportjai, és ezért azokat azonos szabályok szerint kell értékelni. Az egyéb támogatási intézkedések vonatkozásában mindenesetre a Hatóság megállapítja, hogy a bejelentett rendszer nem tartalmazott semmiféle olyan korlátozást, ami garantálta volna a megújuló energia termelés és az energiatakarékossági intézkedések beruházási támogatása megfelelő küszöbértékeinek betartását, vagy csak a támogatható beruházási költségek támogatását. A Hatóság ennél fogva arra a következtetésre jut, hogy a bejelentett támogatás nem teljesíti a környezetvédelmi iránymutatások követelményeit.

4. Energiavizsgálatok

A hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatában a Hatóság megállapította, hogy nem rendelkezik elegendő információval annak értékelésére, hogy vajon az e cím alapján történő támogatás összeegyeztethető-e a környezetvédelmi iránymutatásokkal, és különösen annak D.2 (36) szakasza szabályaival (kis- és középvállalkozások támogatása).

E támogatási kategória vonatkozásában a norvég hatóságok a hivatalos vizsgálati eljárás során egy finn rendszerre hivatkoztak, ami lehetővé teszi az energiavizsgálatok költségeinek figyelembe vételét az állami támogatáshoz (azaz nem a kis- és középvállalkozásokra korlátozottan). A norvég hatóságok hangsúlyozzák, hogy a finn rendszerrel egyezően a norvég Energiaalap lehetővé teszi a cégek számára, hogy pénzügyi támogatást kapjanak energiavizsgálatok és elemzések elvégzéséhez, a megvalósítható energiahatékonyság elérésének, energiatakarékosságot célzó beruházások vagy viselkedési változások elősegítésére. A finn rendszer lehetővé tette a támogatható költségek 40 %-át fedező támogatást. A norvég rendszer a támogatható költségek legfeljebb 50 %-át támogatta.

⁽⁵⁹⁾ A közösségi szabványra az EGT-megállapodás összefüggéseiben való hivatkozás kifejezetten szerepel a környezetvédelmi iránymutatásokban, lásd annak A (5) szakaszát.

⁽⁶⁰⁾ A Hatóság hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatának II 3.1.2. szakasza, 122/05/COL sz. határozat

⁽⁶¹⁾ A Hatóság hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatának II 3.1.3. szakasza, 122/05/COL sz. határozat

A Hatóság először is megállapítja, hogy az Energiaalap bejelentett rendszere nem tartalmazott semmiféle korlátozást annak garantálására, hogy az ilyen intézkedések támogatása ne lépje túl a környezetvédelmi iránymutatások D.1.3 (25) szakaszában az energiatakarékossági intézkedésekre megállapított 40 %-os küszöbértéket. Különösen nem felel meg a környezetvédelmi iránymutatásoknak a támogatható költségek 50 %-áig terjedő támogatása.

Másodszor, a Hatóság megállapítása szerint nem alapozható a környezetvédelmi iránymutatások D.1.3 szakaszára – ami csak a beruházási támogatásokra vonatkozik – a csak viselkedési változásokkal kapcsolatos és bármiféle tervezett beruházás nélküli energiavizsgálat támogatása. A Bizottság által a finn rendszerre adott engedély az ilyen beruházási támogatásra korlátozódot (62). Lehetséges, hogy a tanácsadói és konzultációs szolgáltatások további támogatása összeegyeztethetőnek minősülne a környezetvédelmi iránymutatások D.2 (36) szakaszával az EGT-megállapodás XV. melléklete 1. f) pontjában említett jogi aktussal összefüggésben (63) (kis- és középvállalkozások támogatása). Azonban ez nem döntő a támogatási rendszer összeegyeztethetősége vonatkozásában, mivel az Energiaalap bejelentésekor nem tartalmazott semmiféle, erre irányuló korlátozást. Ezért az nem minősíthető a környezetvédelmi iránymutatásokkal összeegyeztethetőnek.

3.1.2 Tananyag és oktatási intézkedések

A Hatóság megállapítja, hogy a bejelentett tananyagok és oktatási programok nem korlátozódtak kizárólag kis- és középvállalkozásokra, amint azt az EGT-megállapodás XV. melléklete 1. f) pontjában említett jogi aktussal összefüggésben (kis- és középvállalkozások támogatása) (64). A támogatás sem volt az EGT-megállapodás XV. melléklete 1. d) pontjában említett jogi aktus (képzési támogatás) hatálya alá tartozó támogatás (65). A Hatóságnak ezért nem kell értékelnie, hogy a támogatási intézkedések indokolható-e e csoportmentesítések alapján. Az ilyen fajtájú támogatásra nem vonatkoznak a környezetvédelmi iránymutatások sem.

A norvég hatóságok érvelése az, hogy az Energiaalap szerinti támogatást általában vagy részben közvetlenül az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján kell értékelni.

Annak megállapítása érdekében, hogy az ilyen intézkedés engedélyezhető-e közvetlenül az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének c) pontja alkalmazásával, a Hatóságnak meg kell

állapítania, hogy a támogatás a célkitűzés teljesítéséhez szükséges és azzal arányos-e.

A támogatási intézkedés célja az energiatakarékossági lehetőségekre és energiahatékonyságra vonatkozó ismeretek és szakértelem növelése volt. Az energiatakarékossági intézkedések – bár beruházáshoz kapcsolódnak – kifejezetten szerepelnek a környezetvédelmi iránymutatásokban, mint állami támogatás tárgya. Az energiahatékonysági intézkedések általában hozzájárulnak az üvegházhatást előidéző gázok kibocsátása csökkentésének kyotói céljához, valamint a tudás és szakismeretek fontos szerepet játszanak az energiahatékonysági intézkedések bevezetésében és végrehajtásában. A tárgyalt támogatás szükségességét illetően, a program célja az új anyagok és tanfolyamok kifejlesztése volt és kizárta a meglévő tanfolyamok karbantartását és felülvizsgálatát, mivel e költségeket a tanfolyami díjakból kívánták fedezni. A program alapján a támogatást ösztönzőként szánták a szükséges új anyagok kialakításához, mivel a norvég hatóságok érvelése szerint hiány mutatkozott Norvégiában a korszerű tananyagok és tanfolyamok terén.

A támogatás arányosnak és a kereskedelmet a közös érdekekkel ellentétes mértékben nem torzítónak tekinthető. Ebben a tekintetben a Hatóság megállapítása vonatkozásában fontos, hogy a rendszer megszűnt, és csak 33 projektre (egy magánszemélyektől) terjedt ki, és mindegyik csak korlátozott összegű támogatást kapott. A projektek közül 12, a nonprofit szervezetként regisztrált jogalanyok támogatásával foglalkozó projektre a támogatás 50 000 és 918 000 NOK, azaz 6 900 és 126 970 EUR (66) volt, mindössze két projekt kapott 1 300 000 NOK (180 555 EUR) körüli támogatást. Az egyetemek és főiskolák támogatása esetén az összeg 200 000 és 450 000 NOK (27 662 és 62 240 EUR) között változott, csak egy támogatott projekt kapott 875 000 NOK (121 023 EUR) összeget. Az Enova emellett soha nem vállalta fel a teljes projektköltséget, hozzájárulását annak 50 %-ára korlátozta. Továbbá egy nyílt „támogatási” pályázati eljárást használtak a kedvezményezettek kiválasztására és a támogatás összegének meghatározására. A pályázati eljárást azt is garantálta, hogy a támogatás a szükséges összegre korlátozódik és az arányos lesz. A támogatás projekthez kapcsolódó volt, és így nem képezett a piaci szereplő szokásos működési költségeinek csökkentésére szolgáló működési támogatást. Ezért az a következtetés vonható le, hogy a támogatás nem torzította a versenyt a közös érdekekkel ellentétes mértékben. Következésképpen a támogatás összeegyeztethető volt az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének c) pontjával.

3.1.3 Következtetés a bejelentett rendszerről

A Hatóság megállapítja, hogy a norvég hatóságok jogellenesen hajtották végre az Energiaalap rendszerét, a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve 1. része 1. cikkének (3) bekezdése megsértésével.

(62) N 75/2002. Finnország, lásd fent, a határozat 26. lábjegyzetét.

(63) Lásd a határozat 29. lábjegyzetét.

(64) Lásd a határozat 29. lábjegyzetét.

(65) Lásd a határozat 30. lábjegyzetét.

(66) A Hatóság weboldalán közzétett átváltási árfolyam, 2003-ra meghatározott értéke 7,23.

Az Enova tájékoztató segélyvonala és a helyszíni látogatások az EGT-megállapodás 61. cikke (1) bekezdése értelmében nem minősülnek állami támogatásnak.

A bejelentett beruházási támogatási intézkedések (megújuló energia termelése, energiatakarékosság, energiavizsgálatok) nem összeegyeztethetők az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdése c) pontjával, a környezetvédelmi iránymutatásokkal összefüggésben.

A tananyagok és tanfolyamok kifejlesztésére 2002. január 1-jétől 2003. december 31-ig adott támogatások összeegyeztethetők az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének c) pontja közvetlen alkalmazása alapján.

3.2 Energiaalap a Norvégia által tervezett módosításokkal

3.2.1 Beruházási támogatás

1. Megújuló energia előállításának beruházási támogatása

A környezetvédelmi iránymutatásokban előírt támogatási intenzitások

A norvég beruházási támogatási rendszer értékelésének kiindulópontjaként meg kell határozni az iránymutatásokban előírt, egy projekt számára elérhető legmagasabb támogatás összegét. A környezetvédelmi iránymutatások D.1.3 (27) szakasza küszöbértéket határoz meg a beruházási támogatásra, ami a környezetvédelmi célkitűzések eléréséhez szükséges többlet beruházási költség 40 %-a. Szükség esetén a támogatható költségek 100 %-a támogatható.

Ezen felül a környezetvédelmi iránymutatások D.3.3.1 (53) és (54) szakasza lehetővé teszi a működési támogatást is, a magasabb egységre jutó beruházási költségek kompenzálására. Az (54) pont lehetővé teszi a kompenzációt a megújuló energia termelési költsége és az érintett energia piaci ára közötti különbség vonatkozásában. Azonban a támogatásnak az üzemi amortizációra kell korlátozódnia, amit a beruházás amortizációjaként kell érteni. A támogatás fedezheti a tőke tisztesítését is, ha az EFTA-állam ki tudja mutatni, hogy ez egyes megújuló energiaforrások gyenge versenyképessége miatt nélkülözhetetlen.

A működési támogatást rendszerint olyan támogatásként értik, ami mentesíti a vállalkozást olyan költségektől, amelyeket rendszerint a napi irányítása vagy szokásos tevékenysége körében viselnie kell. A megújuló energiaforrások vonatkozásában

azonban a működési költségek rendszerint alacsonyabbak, mint a hagyományos technológia esetében. Napi alapon ezért a megújuló energia termelésétől pozitív cash-flow termelést várják el, azaz azt, hogy nem lesz szükség a működési költségek alól történő mentesítésre.

A környezetvédelmi iránymutatások D.3.3.1 (54) szakasza a támogatást az üzemi amortizációra (azaz a beruházás amortizációjára) korlátozza. Ami ténylegesen kompenzálásra kerül, az inkább a magasabb egységre jutó beruházási költség, mintsem a szokásos üzemeltetési költségek. Következésképpen az (54) pont értelmében adott támogatás a vállalkozás beruházáshoz adott támogatás. Ha a támogatás fedezné a tőke tisztesítését a tőke amortizációján felül, ez minden tőkeköltséget fedezne és a támogatás jelenértékben kifejezve felérne a teljes beruházás összegével. A kívánt megtérülési rátával megnövelt jövőbeli tőkeamortizáció jelenértéken ugyanezzel a rátával kerül diszkontálásra. A diszkontált költségek képezik a támogatás felső határértékét.

A környezetvédelmi iránymutatások lehetővé teszik a beruházási és működési támogatás kombinálását. Az elérhető működési támogatás összegének kiszámításakor figyelembe kell venni a szóban forgó cégnek adott minden beruházást, lásd a környezetvédelmi iránymutatások D.3.3.1 (54) szakaszát. Így minden adott beruházási támogatás levonásra kerül a működési támogatásra rendelkezésre álló összegből. Ez mutatja, hogy a környezetvédelmi iránymutatások D.3.3.1 (54) szakaszában szereplő küszöbérték szolgál a megújuló energia projektek számára beruházási támogatás nyújtásának legmagasabb küszöbértéként.

Az Enova által alkalmazott NJÉ-megközelítés alapján adott támogatás

Amint azt a határozat I 9.1 szakaszának (4) és (7) pontjában bemutattuk, az Enova által a használt NJÉ-megközelítés úgy számítja ki a támogatás összegét, hogy a projekt zéró nettó jelenértéket érjen el, ami egy ésszerű befektető számára a kiváltsági pont arra, hogy a projekt mikor valósul meg a piacon. A zéró nettó jelenérték eléréséhez szükséges összegben felüli támogatást nem adnak. A támogatási elem a következőképpen fejezhető ki:

(diszkontált Cash Flow (DCF)) – (Beruházási költségek) + (Támogatás) = 0

A fenti kifejezésnek megfelelően a megújuló energia projekt működéséből származó cash flow-t használják az eredeti beruházási költségek kifizetésére. A megújuló energia projekteknek rendszerint magasabb az egységre jutó beruházási költségük, mint a hagyományos technológia esetében. Ennélfogva a keletkezett nettó bevétel (a fenti DCF elem) sok esetben nem lesz elég magas ahhoz, hogy fedezze a szükséges beruházást. Ezek a projektek lesznek jogosultak a támogatásra, a nettó jelenérték 0-ra történő felhozásához.

A Hatóságnak a támogatás kiszámításának e módszerével kapcsolatban egy aggálya merült fel. Ennek oka az volt, hogy a pozitív cash flow-t nem termelő projektek is támogathatóknak minősíthetők voltak. Az ilyen projektek negatív DCF-et termelnek, ami arra vezet, hogy a támogatás-összetevő meghaladja a beruházási költséget és ennélfogva a legmagasabb támogatási intenzitást is.

Amíg azonban a DCF elem pozitív marad, a projektekre adott támogatás soha nem haladja meg a beruházási költséget. Ezen aggály eloszlására a norvég hatóságok egyetértettek a rendszer módosításával, amint az a határozat I.9.1 szakaszának (9) pontjában szerepel, hogy a negatív DCF-fel rendelkező projektek nem jogosultak az Enovától semmilyen támogatásra. Ez biztosítja, hogy a felső korlát nem kerül átlépésre, a támogatásnak a beruházási költségekre történő módosításával.

Azonban a viszonylag alacsony DCF-et termelő projektek esetében a támogatási elem viszonylag magas lesz, ami magas támogatási intenzitást eredményez. Ahhoz, hogy ez indokolható legyen, ki kell mutatni, hogy az adott támogatás „elengedhetetlen” a projektek megvalósításához.

Ésszerű befektetőtől nem várható el, hogy negatív jelenértékű projektet elindítson. Ez okból a Hatóság álláspontja szerint a támogatás nyújtásakor elérhető legjobb információk alapján végzett NJÉ-számítás az adott támogatás elengedhetetlenségének kellő kimutatására szolgál. A NJÉ-módszer alkalmazásakor a beruházás diszkontráta meghatározásakor kellően figyelembe kell venni az egyes projektekből rejlő egyedi kockázatot. A Hatósággal folytatott megbeszéléseket követően Norvégia megbízást adott a First Securities⁽⁶⁷⁾ részére egy független elemzésre a rendszer projektpályázatának értékelésekor használatos diszkontráták meghatározása érdekében. Ebben a jelentésben meghatározásra került a helyes diszkontráta megállapításának módszere, a pénzügyi módszertan legjobb gyakorlatai alapján.

A norvég hatóságok hangsúlyozták továbbá, hogy az Enova csak a projektek beruházási szakaszában vesz részt. Az Enovától beruházási támogatásban részesülő projektek nem lesznek jogosultak további támogatásra a környezetvédelmi iránymutatások alapján, amint az egyösszegű kifizetés megtörtént. Másik pozitív elem, hogy a támogatás „pályázatot”, azaz a különböző projektek versengenek a támogatásért és csak a leghatékonyabb, legjobb támogatás/energiahatékonyság arányú projektek kapnak támogatást. Ez a megközelítés csak az ígéretes projektek támogatásához fog hozzájárulni és csak a szükséges mértékig fog támogatást nyújtani.

⁽⁶⁷⁾ A First Securities 2004. december 16-i keltezésű levele az Enovának.

A biomasszára vonatkozó külön rendelkezések

A fentiek alól kivételt képeznek a biomassza projektek. Az ilyen projektekre a környezetvédelmi iránymutatások D.3.3.1 (55) szakasza a beruházási költségeknél magasabb teljes felső határértéket ír elő. Ennek oka, hogy ezek a projektek viszonylag alacsony beruházással, de magas működési költséggel rendelkeznek. E projektek esetében a Hatóság álláspontja az, hogy a támogatás elosztható a NJÉ számítások szerint, de a beruházási költségek korlátozónak való figyelembe vétele nélkül.

Valószínű támogatási intenzitások

A fenti tárgyalások a legmagasabb támogatási intenzitásokkal foglalkoztak. Azonban az Enova által támogatható legtöbb projekt esetében a tényleges támogatási intenzitás lényegesen alacsonyabb lesz. Ez azon ténynek köszönhető, hogy a megújuló energia projektek általában alacsony üzemeltetési költséggel rendelkeznek, ami a hagyományos technológiánál magasabb DCF-et eredményez. Mivel az Enova a belső verseny alapján a legnagyobb költséghatékonyságú projekteknek ad támogatást, a legtöbb projekt várhatóan a többlet beruházási költségek D.1.3. (27) szakaszban előírt 100 %-os küszöbértékén belüli támogatási hányaddal rendelkezik, ami ritkán éri el a D.3.3.1 (54) szakasz alkalmazásából eredő felső határértéket. Ezt megerősíti az eddig támogatott, megújuló energia termelésére vonatkozó projektek értékelése. Átlagosan a támogatott szélenergia, távfűtési és bioenergia projektek támogatási intenzitása a teljes beruházási költség 24 %-a körül volt, egy szélenergia projekt esetében 68 %-os, illetve egy bioenergia projekt esetében a teljes beruházási költség 50 %-ának megfelelő legnagyobb támogatási intenzitással.⁽⁶⁸⁾ Azonban mivel kimutatható, hogy az NJÉ-módszer egy esetben sem vezet túlkompensációra az iránymutatások vonatkozásában, ezt nem kell részletesen igazolni.

Következtetésként a hatóság álláspontja az, hogy a norvég hatóságok módosításait követően a támogatás NJÉ-módszeren alapuló elosztása tiszteletben tartja a környezetvédelmi iránymutatásokban, különösen annak D.3.3.1 (54) szakaszában megállapított küszöbértékeket.

További támogatás tilalma

A Hatóság a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatában aggodalmát fejezte ki amiatt is, hogy az Energia-alapból finanszírozott projektek további támogatást kapnak az államtól, függetlenül attól, hogy ez a támogatás állami támogatásnak minősül-e az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése alapján vagy sem, lásd a környezetvédelmi iránymutatások D.3.3.1 (54) szakaszát. A Hatóság amiatt aggódott, hogy az ilyen további támogatás szükségtelen finanszírozást eredményezhet, mivel az Enova által támogatott projektek már zero nettó jelenértéket eredményeznek, beleértve a tisztességes megtérülési rátát is, és így annak elegendőnek kell lennie a projektmegvalósítás kiváltására.

⁽⁶⁸⁾ Lásd a határozat fenti I.6 szakaszát.

A norvég hatóságok hangsúlyozták, hogy az Enova csak a projekt beruházási szakaszában vesz részt, és a projekt csak a beruházás kiváltásához szükséges, legalacsonyabb átalány-kifizetésben részesül, de mást nem kap. A hivatalos vizsgálati eljárás során a norvég hatóságok tovább tisztázták, hogy a projekt cash flow számításában minden bevételt figyelembe vesznek. Ebbe beletartozik a más típusú állami beavatkozásból eredő bevétel, még ha az nem is minősül állami támogatásnak. Ha az állami hozzájárulás állami támogatásnak minősül, ezt be kell jelenteni a Hatóságnak a projekt pénzügyi szükségletei megállapítása érdekében.

A norvég zöld tanúsítási piac lehetséges bevezetésére tekintettel⁽⁶⁹⁾ a támogatás kedvezményezettjével kötendő szerződés kifejezetten tartalmaz egy visszafizetési záradékot az Energiaalap által adott támogatásra, a két forrásból való támogatás megelőzése érdekében. A projekt támogatásának kifizetése továbbá részletekben történik, ami kiigazítható, ha a projekt költségei a vártnál alacsonyabbak. A támogatási szerződés lezárásakor (azaz az utolsó részlet kifizetésekor) az Enova elvégzi a végső értékelést és a lehetséges módosítások is végrehajthatók, ha az Enova megállapítja, hogy a támogatás kedvezményezettje félrevezető információkat adott, vagy a projekt más állami támogatást kapott. Az előzőek alapján a Hatóság teljesítettnek tekinti a környezetvédelmi iránymutatások D.3.3.1 (54) szakaszát.

Támogatási tilalom a negatív nettó jelenértékkel rendelkező projektek számára

A Hatóság a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatában aggályosnak tartotta, hogy az Energiaalap támogat olyan projekteket is, amelyek az Energiaalap támogatásával együtt is negatív nettó jelenértékkel rendelkeznek. A norvég hatóságok most azt állították (lásd a határozat I.9.1 szakaszának (9) pontját) hogy a szokásos működési feltételek mellett negatív EBITDA-t termelő projektek a beruházás idején nincsenek olyan helyzetben, hogy bármiféle támogatást kaphassanak. A Hatóság aggályait ebből következően figyelembe vették.

2. Energiatakarékossági intézkedések

A norvég hatóságok javasolják a bejelentett rendszer módosítását (lásd a határozat I. 9.2 szakaszát) és az energiatakarékossági intézkedésekre a környezetvédelmi iránymutatások D.1.3 (25), D.1.6 (30),(31), és D.1.7 (32) szakaszában előírt „többletköltség-megközelítést” szándékoznak alkalmazni. Egyformán tiszteletben tartják a támogatható költségek 40 %-ának megfelelő támogatási intenzitást, annak lehetőségével, hogy kis- és középvállalkozások esetében ez 10 százalékponttal megnövelhető.

⁽⁶⁹⁾ A zöld tanúsítvány alatt rendszerint azon államilag rögzített minimumárat értik, amit a „zöld energia” termelője az elosztótól kap. Az ilyen zöld tanúsítványok az esettől függően nem feltétlenül minősülnek állami támogatásnak az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése értelmében véve. A norvég hatóságok 2006 februárban kiléptek a Svédországgal fenntartott közös zöld tanúsítási piacról.

A Hatóság megjegyzi, hogy ez a megközelítés megfelel a környezetvédelmi iránymutatásoknak és összeegyeztethető az EGT-megállapodás működésével.

3. Új energetikai technológiák

A norvég hatóságok megerősítik, hogy az e kategória értelmében történő támogatás mindössze a megújuló energia termelése és az energiatakarékossági intézkedések támogatásának egy alcsoportja.

Amennyiben e kategória támogatásához a megújuló energia termelésének (I.9.1 szakasz) és az energiatakarékossági intézkedések (lásd a határozat I.9.2 szakaszát) beruházási támogatásához használt számítási kritériumokat kell használni, az e kategória alapján történő támogatást ugyanazon kritériumok alapján kell értékelni. Így az a környezetvédelmi iránymutatásokkal összeegyeztethető lesz.

4. Energiavizsgálatok

A Hatóság megállapítja, hogy az energiavizsgálatok és energiaelemzések költségeinek támogatása a környezetvédelmi iránymutatások D.1.3 (25) szakaszának alapján történhet, a D.1.6 (31) és D.1.7 (32) szakasszal összefüggésben. A Hatóság elfogadja, hogy az energiavizsgálatok és energiaelemzések gyakran szükséges értékelések annak megállapítására, hogy mely energiatakarékossági intézkedések érdemelnek beruházást és melyek nem⁽⁷⁰⁾. A Hatóság elfogadja az energiavizsgálatok költségét támogathatónak, amennyiben azok közvetlenül egy energiatakarékossági beruházáshoz kapcsolódnak. Az ezen az alapon adott támogatás nem lépheti túl az érintett támogatható költségek 40 %-át, annak lehetőségével, hogy kis- és középvállalkozások esetében ez 10 százalékponttal megnövelhető, lásd a környezetvédelmi iránymutatások D.1.5 (30) szakaszát.

Az olyan energiavizsgálatok esetében, amelyeket viselkedési vagy rendszerváltozások életbe léptetése érdekében végeznek, a Hatóság nem találja úgy, hogy bármiféle lehetőség lenne az ilyen támogatás engedélyezésére, ami nem közvetlenül kapcsolódik egy energiatakarékossági beruházáshoz. Ez a lehetőség csak kis- és középvállalkozások esetében tervezhető. A környezetvédelmi iránymutatások D.2 (36) szakasza lehetővé teszi a kis- és középvállalkozások számára nyújtott tanácsadói és konzultációs szolgáltatások támogatását, az EGT-megállapodás XV. melléklete 1. e) pontjában említett jogi aktsussal összefüggésben (kis- és középvállalkozások támogatása)⁽⁷¹⁾.

⁽⁷⁰⁾ Az ilyen költségeket elfogadta az Európai Bizottság az N 75/2002 állami támogatás– Finnország ügyben, lásd a fenti 26. lábjegyzetet.

⁽⁷¹⁾ Lásd a határozat 29. lábjegyzetét.

3.2.2 Tanítási és oktatási intézkedések

A Hatóság megállapítja, hogy jelenleg nem működik ilyen rendszer, és minden ilyen új rendszert be fognak jelenteni a Hatóságnak, tehát nem szükséges az ilyen jövőbeli és jelenlegi elméleti támogatások EGT állami támogatási rendelkezések szerinti elfogadhatóságának taglalása.

3.2.3 A finanszírozási mechanizmus

A kialakult ítélkezési gyakorlat szerint a támogatási intézkedés nem választható el annak finanszírozása módjától. Amint azt az Európai Bíróság megállapította, a támogatási rendszer finanszírozásának módja a teljes támogatást a közös piaccal összeegyeztethetlenné teheti⁽⁷²⁾, különösen, ha az megkülönböztető vonatkozásokkal jár. Különösen fennáll a finanszírozási mechanizmusnak a támogatási rendszerrel együttes vizsgálatának szükségessége akkor, ha az illetéket kimondottan a támogatási rendszer finanszírozására hozták létre, amint az az Energiaalap esetében is történt. Az ilyen teher a mennyiségi korlátozással egyenértékű intézkedésnek minősíthető, ha az teljes egészében kiegyenlíti a belföldi termékek terheit (itt ez az eset nem áll fenn), vagy pedig diszkriminatív belső adó lehet, ha részben egyenlíti ki ezt a terhet⁽⁷³⁾. Az ilyen kiegyenlítő hatás értékelésekor a teher és a belföldi termékek által élvezett előnyök egyenlőségét kell megállapítani⁽⁷⁴⁾. Néhány esetben a Bíróság nem csak a teher kivetését, hanem annak felhasználását is elemezte⁽⁷⁵⁾. Mivel az Energiaalap finanszírozása az importált energiát is érintő, az áramelosztási díjakra kivetett illetéken keresztül történik, ebben az esetben értékelni kell a támogatási rendszer adó jellegű teher útján történő finanszírozását.

Az Energiaalap nem tesz különbséget a megújuló energia külföldi és hazai termelői, vagy azon vállalkozások között, amelyek beruházást kívánnak eszközölni energiatakarékosági intézkedésekbe, új energetikai technológiákba vagy pedig energiavizsgálatok végzésébe. A norvég hatóságok kimutatták, hogy eddig nyolc EGT-termelő kapott támogatást az Energiaalpból. Továbbá nincs automatikus megfelelés az illetékekkel terhelt tevékenység (a vízierőművekből és importból származó energiatermelés) és az Energiaalap által támogatott projektek között. Az illeték kivetése az energia elosztási szintjén, azaz nem közvetlenül a termelés szintjén történik⁽⁷⁶⁾. Azonban ha még vitánknak is, hogy az közvetlenül érinti a termelési költségeket, az Enova által kifizetett támogatás nem részesíti automatikusan előnyben azokat a termelőket, amelyek energiáját az illeték közvetlenül terheli. A támogatás főként az új megújuló energiák felé irányul, jelenleg a vízenergia kizárásával. Az energiatakarékosági intézkedések és az energiavizsgálatok vonatkozásában

minden vállalkozás hasznot húzhat a támogatási intézkedésekből. Ezért nem állapítható meg, hogy az importált energia fizeti meg a belföldi termelők előnyeit, és hogy a belföldi (vízi) energia termelői által fizetett illetéket a megfelelő előnyök kiegyenlítik.

Az illetékbevételek felhasználása olyan támogatáshoz kapcsolódik, amelyet a Hatóság összeegyeztethetőnek minősít, amint az a határozat fenti II 3.2 szakaszából látható. Elfogadtuk, hogy a mennyiségen alapuló illeték összhangban áll a szennyező fizet elvvel, és ezért elfogadható az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének c) pontja és a környezetvédelmi iránymutatások értelmében, amelyek megállapítják ezt az elvet. A Hatóság ezért nem talált semmiféle hiányosságot a mennyiségi alapú rendszerrel kapcsolatban⁽⁷⁷⁾.

3.2.4 Következtetések a Norvégia által javasolt módosításokkal kiegészített rendszerről

A Hatóság megállapítja, hogy a megújuló energia termelése, az energiatakarékosági intézkedések és az új energetikai technológiák, valamint az energiavizsgálatok beruházási támogatása összeegyeztethető az EGT-megállapodás működésével, azzal a feltétellel, hogy a norvég hatóságok az Energiaalapot a következő helyeken kifejlesztettek megfelelően alkalmazzák:

- a határozat I 9.1 szakaszának (1)–(12) pontja a megújuló energia termelés beruházási támogatása vonatkozásában;
- a határozat I 9.2 szakaszának (1)–(5) pontja az energiatakarékosági intézkedések vonatkozásában;
- a határozat I 9.3 szakasza az új energetikai technológiák vonatkozásában;
- a határozat II 3.2.1 szakaszának (4) pontja az energiavizsgálatok vonatkozásában;

4. Visszafizetés

Amint a Hatóság azt a határozat II. 3.1.3 szakaszában megállapította, a megújuló energia termelése, az energiatakarékosági intézkedések és az új energetikai technológiák beruházási támogatása, valamint az energiavizsgálatok támogatása a bejelentettek szerint nem egyeztethető össze az EGT-megállapodás működésével.

⁽⁷⁷⁾ Lásd a fenti 42. lábjegyzetben az N 707/2002 és az N 533/01 – Írország, a megújuló energiaforrások támogatása Írországból bizottsági határozathoz fűzött megjegyzést.

⁽⁷²⁾ A C-261/01. sz. és C-262/0, *Belgische Staat kontra Calster, Cleeren, Openbaar Slachthuis NV* ügy, (EBHT 2003., I-12249. o.) 46. pontja, a C-47/69. sz. *Franciaország kontra Bizottság* ügy (EBHT 1970., 487. o.) 4. pontja.

⁽⁷³⁾ Az EK-Szerződés 95., jelenleg 90. cikkére hivatkozó C-72/92. sz. *Firma Herbert Scharbatke GmbH kontra Németországi Szövetségi Köztársaság* ügy, (EBHT 1993., I-5509. o.). Az EGT-megállapodás 14. cikke azonos az EK-Szerződés 90. cikkével.

⁽⁷⁴⁾ A C-266/91. sz. *Celulose Beira Industrial SA kontra Fazenda Pública* ügy (EBHT 1993., I-4337. o.).

⁽⁷⁵⁾ A C-78/90 - C-83/90 *Compagnie Commerciale de l'Ouest és társai* ügy (EBHT 1992., I-1847.).

⁽⁷⁶⁾ Az Európai Bizottság hasonló szerkezetet engedélyezett az N 707/2002 bizottsági határozattal, lásd a fenti 42. lábjegyzetben.

A Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve II. részének 14. cikke szerint az Hatóság főszabályként elrendeli, hogy az összeegyeztethetetlennek talált jogellenes támogatást az érintett EFTA-tagállam követelje vissza a kedvezményezettől.

A Hatóság véleménye szerint ebben az ügyben nincs olyan elv, ami kizárná a visszafizetést. A kialakult ítélkezési gyakorlat szerint a jogellenes támogatás visszafizetetés útján történő eltörlése a jogellenesség megállapításának logikus következménye. Ebből következően a jogellenesen adott állami támogatásnak a korábban létező helyzet helyreállítása céljából történő visszafizetése alapján nem tekinthető aránytalannal az EGT-megállapodás állami támogatásra vonatkozó célkitűzéseivel viszonyítva. A támogatás visszafizetésével a kedvezményezett elveszíti a versenytársaival szemben szerzett piaci előnyt, és helyreáll a támogatás kifizetése előtti helyzet⁽⁷⁸⁾. A támogatás visszafizetetésének e funkciójából következik, hogy kivételes körülményeket nem tekintve általános szabályként a Hatóság nem lépi túl a Bíróság ítélkezési gyakorlata által elismert mérlegelési jogkörét, ha arra kéri az érintett EFTA-államot, hogy fiztessen vissza a jogellenes támogatást, mivel a korábbi állapot helyreállításának ez az egyetlen módja⁽⁷⁹⁾. Emellett a Hatóság állami támogatások felügyeletére a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. Jegyzőkönyve alapján fennálló felügyeletének kötelező jellegére figyelemmel, a támogatásban részesült vállalkozások alapján nem hivatkoznak a támogatás jogszerűségének jogos elvárására, kivéve, ha azt a Jegyzőkönyv rendelkezéseiben megállapított eljárásban adták⁽⁸⁰⁾. Ebben az ügyben nem állnak fenn olyan rendkívüli körülmények, amelyek a támogatás kedvezményezettjei oldalán jogos elvárásokat eredményeznének.

A visszatérítésnek ki kell terjednie a kamatos kamatra, a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve II. része 14. cikkének (2) bekezdésének és a Hatóság 2004. július 14-i 195/04/COL határozata 9. és 11. cikkének megfelelően.

A Hatóság kiemeli, hogy a határozat visszafizetetésre vonatkozó rendelkezése nem érinti azt, hogy a fent említett négy intézkedés alapján adott támogatás egyedileg értékelve nem képezhet állami támogatást, vagy az saját egészében vagy részben az EGT-megállapodással összeegyeztethető lehet, akár a Hatóság későbbi határozata, akár csoportmentességi rendelet alapján.

Ha a 2003. június 5-i levéllel bejelentett, fent említett négy intézkedés alapján adott egyedi támogatások már betartották azokat a feltételeket, amelyeket a Hatóság a bejelentett támogatási intézkedésekre e határozatban előír (lásd a határozat lenti

⁽⁷⁸⁾ A C-350/93. sz. Bizottság kontra Olaszország ügy (EBHT 1995., I-699. o.) 22. pontja.

⁽⁷⁹⁾ A C-75/97. sz. Belgium kontra Bizottság ügy (EBHT 1999., I-3671. o.) 66. pontja és a C-310/99. sz. Olaszország kontra Bizottság ügy (EBHT 2002., I-2289. o.) 99. pontja.

⁽⁸⁰⁾ A C-169/95. sz. Spanyolország kontra Bizottság ügy (EBHT 1997., I-135. o.) 51. pontja.

4. cikkét), azok az EGT-megállapodás működésével összeegyeztethetők és azokra a visszafizetés elrendelése nem vonatkozik.

5. Éves jelentéstételi kötelezettség/Az Energiaalapra vonatkozó iránymutatások

A norvég hatóságoknak éves jelentéseket kell benyújtaniuk a hatóságnak, Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve II. része 21. cikkének (1) bekezdésének, valamint a Hatóság 2004. július 14-i 195/04/COL eljárási határozata 5. cikke (1) bekezdésének és III. mellékletének megfelelően.

A norvég hatóságoknak továbbá tájékoztatást kell nyújtaniuk – a Hatóság 2004. július 14-i 195/04/COL eljárási határozata 5. cikke (2) bekezdésének megfelelően – az öt legnagyobb projektről az alábbi kategóriákra:

- a) megújuló energia termelésének beruházási támogatása,
- b) energiatakarékossági beruházás,
- c) új energetikai technológiák, valamint
- d) energiavizsgálatok.

A jelentésnek tartalmaznia kell különösen a megfelelő nettó jelenérték számításokat, és ki kell mutatniuk az energia piaci ára meghatározásának mikéntjét. Ezen felül meg kell adni a projekt beruházási költségeinek listáját.

A biomassza projektek vonatkozásában a jelentésnek olyan információkat is tartalmaznia kell, amelyek igazolják, hogy a cégek által az üzemi amortizációt követően viselt költségek magasabbak az energia piaci árnál.

Iránymutatások az Enova/Energiaalap által adott támogatásokról

A Hatóság megállapítja, hogy a Hatóság által e határozatban előírt feltételeket be kell vezetni az Enova/Energiaalap támogatási könyvébe, amely meghatározza a támogatások megadásának feltételeit, vagy annak támogatási intézkedések alkalmazására vonatkozó, megfelelő formájú iránymutatásokba foglalását. Az iránymutatások egy példányát legkésőbb a határozat elfogadásától számított 6 hónapon belül kell a hatóságnak benyújtani.

A KÖVETKEZŐKÉPPEN HATÁROZOTT:

1. cikk

A norvég hatóságok által a 2003. június 5-i keltezésű levélben (dokumentum száma: 03-3705-A, a SAM 030.03006 ügyszámon iktatva) bejelentett, az Energiaalap alapján hozott következő intézkedések az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatást alkotnak:

- a) a megújuló energia termelésének beruházási támogatása;
- b) az energiatakarékossági intézkedések beruházási támogatása;
- c) az új energetikai technológiák támogatása;
- d) az energiavizsgálatok támogatása; valamint
- e) a tananyag és az oktatás 2002. január 1-jétől 2003. december 31-ig történő támogatása.

2. cikk

- a) A norvég hatóságok által a 2003. június 5-i keltezésű levélben (dokumentum száma: 03-3705-A) bejelentett, az Energiaalap alapján nyújtott tájékoztató segélyvonal és helyszíni látogatási program nem képez az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatást.
- b) Az önkormányzatok energiahatékonyságát szolgáló program nem képez állami támogatást annyiban, amennyiben az az önkormányzat állami szervként ellátott funkciójához kapcsolódik.

3. cikk

A határozat 1. cikkének e) pontjában említett intézkedés összeegyeztethető az EGT-megállapodás működésével.

4. cikk

A megújuló energia termelése, energiatakarékosság, új energetikai technológiák és energiavizsgálatok beruházási támogatása összeegyeztethető az EGT-megállapodás működésével az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése értelmében, az e cikkben meghatározott feltételekkel.

- a) A megújuló energia termelésére vonatkozó beruházás támogatása

A támogatásnak együttesen kell teljesítenie a határozat I.9.1 szakaszának (1)–(12) pontjában megállapított kritériumokat ahhoz, hogy az összhangban legyen a környezetvédelmi iránymutatások D.3.3.1 (54) szakaszával.

- b) Az energiatakarékossági intézkedésekre vonatkozó beruházások támogatása;

A támogatásnak együttesen kell teljesítenie a határozat I.9.2 szakaszának (1)–(5) pontjában megállapított kritériumokat ahhoz, hogy az összhangban legyen a környezetvédelmi iránymutatások D.1.3 (25), D.1.6. (30), (31) és D.1.7 (32) szakaszával.

- c) Új energetikai technológiák támogatása

Az új energetikai technológiák támogatására támogatás a határozat 4. cikkének a) pontjában meghatározott kritériumoknak megfelelően adható annyiban, amennyiben a megújuló energia termelésének beruházási támogatásával járó technológiáról van szó, és a határozat 4. cikkének b) pontjában meghatározott kritériumoknak megfelelően annyiban, amennyiben a támogatás energiatakarékossági beruházásokhoz kapcsolódó új energetikai technológiákat támogat.

- d) Az energiavizsgálatok/energiaelemzések támogatása

Az energiavizsgálatok támogatásának közvetlenül kapcsolódnia kell energiatakarékossági beruházáshoz és nem lépheti túl a támogatható költségek 40 %-át, annak lehetőségével, hogy kis- és középvállalkozások esetében ez 10 százalékponttal megnövelhető. A támogatható költségek a határozat I 9.1 szakaszában, a 35. lábjegyzetben leírt költségek.

Az energiatakarékossági beruházásokhoz nem kapcsolódó, azaz például a viselkedési vagy rendszerváltozásokra vonatkozó energiavizsgálatok támogatása csak a környezetvédelmi iránymutatások D.2. (36) szakaszában előírt feltételeknek megfelelően és az EGT-megállapodás XV. melléklete 1. e) pontjában említett jogi aktussal összefüggésben történhet.

5. cikk

- a) A norvég hatóságoknak éves jelentéseket kell benyújtaniuk a hatóságnak, Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve II. része 21. cikkének (1) bekezdésének és 5. cikke (1) bekezdésének, valamint a Hatóság 2004. július 14-i 195/04/COL eljárási határozata III. mellékletének megfelelően.

b) A norvég hatóságoknak továbbá tájékoztatást kell nyújtaniuk – a Hatóság 2004. július 14-i 195/04/COL eljárási határozata 5. cikke (2) bekezdésének megfelelően – az öt legnagyobb projektről az alábbi kategóriákra:

1. megújuló energia termelésének beruházási támogatása,
2. energiatakarékossági beruházás,
3. új energetikai technológiák, és
4. energiavizsgálatok.

A jelentésnek tartalmaznia kell különösen a megfelelő nettó jelenérték számításokat – beleértve az Energiaalap által alkalmazott diszkontrátát is – és ki kell mutatniuk az energia piaci ára meghatározásának mikéntjét. Ezen felül meg kell adni a határozat 5. cikkének b) pontja alatti projektek beruházási költségeinek listáját.

Amennyiben biomassza projektek kapnak támogatást, a jelentésnek olyan információkat is tartalmaznia kell, amelyek igazolják, hogy a cégek által az üzemi amortizációt követően viselt költségek még mindig magasabbak az energia piaci áránál.

c) A norvég hatóságoknak továbbá be kell nyújtaniuk a Hatósághoz az Energiaalap alkalmazására vonatkozó új iránymutatásokat, a határozat elfogadásától számított hat hónapon belül.

6. cikk

a) A határozat 1. cikkének a)–d) pontjában említett, a 2003. június 5-i keltezésű levélben (dokumentum száma: 03-3705-A) bejelentett intézkedések nem összeegyeztethetőek az EGT-megállapodás működésével.

b) Az EGT-megállapodás működésével összeegyeztethetőek a fenti intézkedések alapján megadott azon egyedi támogatások, amelyek már teljesítik a határozat 4. cikkében megállapított kritériumokat.

7. cikk

Amennyiben az még nem történt meg, Norvégiának azonnali hatállyal hatályon kívül kell helyeznie a határozat 6. cikkének a) pontjában említett intézkedéseket, és azokat a határozat 4. cikkében meghatározott feltételeknek megfelelő intézkedésekkel kell felváltani.

8. cikk

A norvég hatóságok megtesznek minden szükséges intézkedést ahhoz, hogy a kedvezményezettekkel visszafizettség a határozat 6. cikkének a) pontjában említett és a kedvezményezetteknek jogellenesen rendelkezésre bocsátott támogatást, az eddig teljesített visszafizetések levonásával.

A visszafizetést késedelem nélkül és a nemzeti jog eljárásaival összhangban kell végrehajtani, feltéve, hogy azok lehetővé teszik a határozat azonnali és hatékony végrehajtását. A visszafizetendő támogatást kamat és kamatos kamat terheli attól a naptól kezdődően, amikor a jogellenes támogatást a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották, a visszafizetés napjáig. A kamatot az EFTA Felügyeleti Hatóság 195/04/COL határozatának 9. és 11. cikke alapján kell kiszámítani.

9. cikk

A norvég hatóságok a határozatról való értesítést követő két hónapon belül tájékoztatják az EFTA Felügyeleti Hatóságot a határozatnak való megfelelés céljából tett intézkedésekről.

10. cikk

E határozat címzettje a Norvég Királyság.

11. cikk

Csak az angol nyelvű szöveg hiteles.

Kelt Brüsszelben, 2006. május 3-án.

Az EFTA Felügyeleti Hatóság részéről

Björn T. GRYDELAND
elnök

Kurt JÄGER
bizottsági testületi tag